

URZĄD MIASTA SKIERNIEWICE
Biuro Planowania Przestrzennego
i Planowania Inwestycji

96-100 Skierniewice, ul. Floriana 9

tel.(46) 832 57 74

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Miejscowy plan
zagospodarowania przestrzennego

**- fragment miasta Skierniewice położony w rejonie ulic: Grabina
i Fabrycznej**

Zespół autorski:

mgr inż. Ewa Śmieszek- Pędzimąż

mgr Agnieszka Caban

inż. Michał Ziębiński

styczeń, 2020 r.

Spis treści

I WSTĘP	3
1. Informacje ogólne	3
2. Przedmiot opracowania	3
3. Cel i zakres prognozy	3
4. Podstawa prawna opracowania prognozy	4
5. Metoda zastosowana przy sporządzaniu prognozy	5
II. OCENA STANU ISTNIEJCEGO I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA	5
1. Ogólna charakterystyka obszaru opracowania	6
2. Charakterystyka środowiska naturalnego	6
1. Warunki klimatyczne	6
2.2. Rzeźba terenu	8
2.3. Warunki gruntowo-wodne	8
2.4. Warunki hydrologiczne i hydrograficzne	8
2.5. Warunki glebowe	14
2.6. Zasoby przyrodnicze, walory krajobrazowe i ich ochrona prawna	14
2.7. Różnorodność biologiczna	16
2.8. Środowisko kulturowe	17
3. Zagrożenia środowiska i problemy jego ochrony	17
3.1. Powietrze atmosferyczne	17
3.2. Klimat akustyczny	18
III. USTALENIA PROJEKTU PLANU MIEJSCOWEGO	19
IV. POTENCJALNE ZMIANY W ŚRODOWISKU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	19
V. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM I LOKALNYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH ZOSTAŁY ONE UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA PROJEKTU PLANU	19
VI. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	22
1. Przewidywane skutki wpływu ustaleń projektu planu na środowisko oraz na cele i przedmiot ochrony Obszaru Natura 2000 z uwzględnieniem zależności między tymi elementami i między oddziaływaniami na te elementy	22
2. Skutki wpływu ustaleń zmiany planu na poszczególne komponenty środowiska	23
2.1. Skutki wpływu na różnorodność biologiczną	23
Reasumując powyższe można przyjąć, iż w wyniku realizacji ustaleń planu nastąpi nieznaczne zmniejszenie udziału terenów aktywnych biologicznie – użytków rolnych, a tym samym zmniejszeniu ulegnie przestrzeń życiowa dla wielu gatunków roślin i zwierząt. Nastąpić może zubożenie różnorodności biologicznej na wszystkich	23
2.2. Skutki wpływu na gleby i powierzchnię ziemi	23
2.3. Skutki wpływu na środowisko wodno-gruntowe, wody powierzchniowe i podziemne	24
2.4. Skutki wpływu na klimat	25
2.5. Skutki wpływu na kopaliny	25
2.6. Skutki wpływu na powietrze atmosferyczne i klimat akustyczny	25
2.7. Skutki wpływu na dziedzictwo kulturowe i dobra materialne	26
2.8. Skutki wpływu na świat roślinny, zwierzęcy i krajobraz	26
2.9. Emisja promieniowania elektromagnetycznego	26
2.10. Skutki wpływu na warunki i jakość życia ludzi	26
3. Ogólna ocena potencjalnych skutków wpływu realizacji ustaleń projektu planu na środowisko i jakość życia i zdrowia ludzi	27
VII. PROPOZYCE ROZWIĄZAŃ OGRANICZAJĄCYCH NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO ORAZ PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH	28
VIII. PROPOZYCE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCE BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ NA INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU	29
IX. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU	30
ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA	30
X. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE	30
XI. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	30
XII. WNIOSKI KOŃCOWE	32

I WSTĘP

1. Informacje ogólne

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – fragment miasta Skierniewice położony w rejonie ulic: Grabina i Fabrycznej został przygotowany w wykonaniu uchwały Nr IV/5/2019 z dnia 24 stycznia 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Głównym celem opracowania planu jest przeznaczenie działki miejskiej nr ew. 116 pod zabudowę mieszkaniową. W obszarze działkami miejskim są również działki nr ew.: 113, 123 i 124. W aktualnie obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego ww. działki przeznaczone są pod rolnictwo – z zakazem realizacji budynków.

2. Przedmiot opracowania

Przedmiotem niniejszego opracowania jest „Prognoza oddziaływania na środowisko” ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment miasta Skierniewice położony w rejonie ulic: Grabina i Fabrycznej.

3. Cel i zakres prognozy

Podstawowym celem niniejszej prognozy jest określenie stanu funkcjonowania środowiska oraz wpływu i zakresu potencjalnych zmian w środowisku i warunków życia człowieka jakie mogą nastąpić w wyniku ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment miasta Skierniewice położony w rejonie ulic: Grabina i Fabrycznej oraz przedstawienie rozwiązań eliminujących lub ograniczających negatywny wpływ na środowisko, spowodowany realizacją tych ustaleń. Ponadto celem prognozy jest:

- wyeliminowanie na etapie sporządzania planu ustaleń sprzecznych z zasadami zrównoważonego rozwoju,
- ocena wpływu przeznaczenia terenu na poszczególne użytkowania oraz określenie warunków zagospodarowania tych obszarów,
- ocena, na ile ustalenia planu pozwolą na zachowanie istniejących wartości zasobów środowiska, na i wzbogacą lub odtworzą wartości oraz w jakim stopniu spotęgują lub osłabiają istniejące zagrożenia.

Analiza przekształceń środowiska prowadzona równoległe z pracami planistycznymi, daje możliwość wpływu na ostateczny zakres ustaleń planu. Wszystkie zawarte w niej wnioski i zalecenia opierają się na zasadach logicznego wnioskowania i prawdopodobieństwa.

Prognoza oddziaływania na środowisko obejmuje kompleksową ocenę warunków biotycznych i abiotycznych środowiska naturalnego, przy uwzględnieniu jego aktualnego stanu i odporności na zmiany antropogeniczne oraz wpływu na środowisko sposobu użytkowania terenu, ponadto określa wpływ i zakres potencjalnych zmian i przedstawia rozwiązania eliminujące lub ograniczające negatywny wpływ na środowisko spowodowany realizacją ustaleń zawartych w planie.

Prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych, przewidzianych ustaleniami zmiany planu miejscowego. Przedstawia natomiast prawdopodobne skutki jakie niesie ze sobą realizacja ustaleń Planu, dla poszczególnych komponentów środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, a w szczególności dla poszczególnych ekosystemów, krajobrazu, ludzi oraz dóbr kultury.

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w niniejszej prognozie został uzgodniony zgodnie z art. 53 ww. ustawy z właściwymi organami tzn.

- Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska (pismo znak: WOOS-411.21.2019.AJa z dnia 21 lutego 2019 r.)
- Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym (pismo znak: PSSE.ZNS.470.04.Rp.19 z dnia 21.02.2019 r.)

Jak wynika z otrzymanych pism, zakres i stopień szczegółowości zgodny jest z treścią art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku

i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Projekt planu miejscowego jest powiązany merytorycznie i formalnie z następującymi dokumentami planistycznymi:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Skierniewice - II edycja – uchwalonym Uchwałą Nr L/42/2014 Rady Miasta Skierniewice z dnia 25 kwietnia 2014 r., oraz zmianą przyjęta uchwałą nr XXIII/42/2016 z dnia 7 kwietnia 2016 r.

- Opracowaniem ekofizjograficznym podstawowym sporządzonym na potrzeby miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – fragment miasta Skierniewice położony w rejonie ulic: Grabina i Fabrycznej.

4. Podstawa prawna opracowania prognozy

Projekt planu został opracowany w oparciu o Uchwałę Nr IV/5/2019 Rady Miasta Skierniewice z dnia 24 stycznia 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment miasta Skierniewice położony rejonie ulic: Grabina i Fabrycznej.

Opracowanie niniejszej prognozy jest częścią strategicznej oceny oddziaływania na środowisko przedmiotowego planu, przeprowadzanej na podstawie przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r., poz.2081).

Podstawę prawną dla proponowanych w prognozie działań ochronnych stanowi obecnie ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz ustawy szczegółowe i przepisy wykonawcze do podanych poniżej ustaw:

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 799 ze zm.),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1945 z późn. zmianami),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2018 r. poz. 142 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz.788 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych /Dz. U. z 2017 r. poz. 1161/,
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r., poz.1031),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. z 2003 r. Nr 192, poz.1883),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 7 października 2014r., poz. 1348),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014r. poz. 1409),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 sierpnia 2012 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000.
- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory

- Dyrektywa Rady 2009/147/WE z 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dyrektywa Ptasia). Stanowi ona wersję skonsolidowaną wcześniejszej dyrektywy EWG 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 o ochronie dziko żyjących ptaków.

5. Metoda zastosowana przy sporządzaniu prognozy

„Prognoza oddziaływania na środowisko” jest kameralnym opracowaniem autorskim, sporządzonym w oparciu o dostępne materiały tj. publikacje, dokumenty, raporty i inne opracowania.

Przyjęta w niniejszym dokumencie metoda opracowania, podyktowana była następującymi przesłankami:

- we wstępnym etapie prac nad planem, zapoznano się z opracowaniem ekofizjograficznym podstawowym sporządzonym dla przedmiotowego obszaru sporządzonym w marcu 2019 r., w którym każdy z elementów środowiska został szczegółowo przeanalizowany.
W prognozie przeprowadzono analizę porównawczą uwarunkowań ekofizjograficznych z przyjętymi w ustaleniach planu regulacjami dotyczącymi ochrony środowiska.
- ramowy zakres prognozy określony został ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2018, poz. 2081 ze zm.),
- zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w niniejszej prognozie został uzgodniony zgodnie z art. 53 ww. ustawy z właściwymi organami tzn. Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym,
- zakres opracowania określony został charakterem ustaleń planu oraz skalą rysunku planu.

Za wiodące zasady sporządzenia dokumentu prognozy uznano:

- a) prognoza ma oceniać skutki wpływu ustaleń planu na środowisko, czyli określać wpływ wynikający z przeznaczenia terenów na określone rodzaje użytkowania oraz z określenia warunków zagospodarowania tych obszarów,
- b) ustalenia planu dotyczą konkretnej rzeczywistości obejmującej środowisko o zróżnicowanej
- c) wartości (specyficznych dla tego miejsca cechach i wartościach) wraz z istniejącym zainwestowaniem i użytkowaniem, które na to środowisko oddziałują negatywnie, stwarzając zagrożenia lub pozytywnie, stanowiąc szansę dla istniejących zasobów środowiska,
- d) istota prognozy zawiera się w ocenie na ile ustalenia planu pozwolą na zachowanie istniejących wartości zasobów środowiska, na ile wzbogacą lub odtworzą obniżone lub zdegradowane wartości oraz w jakim stopniu ustalenia planu mogą spotęgować istniejące zagrożenia, mogą osłabić te zagrożenia lub stwarzają możliwość pojawienia się nowych szans dla ukształtowania jakości środowiska,
- e) tak więc prognoza nie jest dokumentem rozstrzygającym o słuszności realizacji zamierzeń inwestycyjnych przewidzianych nowymi ustaleniami planu, a jedynie przedstawia prawdopodobne skutki jakie niesie za sobą realizacja ustaleń planu na poszczególne komponenty środowiska w ich wzajemnym powiązaniu, ekosystemy, krajobraz a także na ludzi i dobra materialne oraz dobra kultury.

II. OCENA STANU ISTNIEJCEGO I FUNKCJONOWANIA ŚRODOWISKA

Charakterystyka ważniejszych elementów przyrodniczych środowiska dla obszaru opracowania stanowi wyciąg z opracowania ekofizjograficznego podstawowego

sporządzonego na potrzeby miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – fragment miasta Skierniewice położony Grabina i Fabrycznej.

1. Ogólna charakterystyka obszaru opracowania

Projekt obejmuje niewielki obszar położony w północno-wschodniej części miasta, pomiędzy ulicami: Grabina i Fabryczną. W jego granicach znajdują się grunty miejskie - działki nr ew. 116, 113, 122, 123) oraz grunty prywatne. Celem, dla którego podjęto opracowanie zmiany planu miejscowego jest realizacja wniosku Naczelnika Wydziału Gospodarki Nieruchomościami i Rolnictwa UM o przeznaczenie działki miejskiej nr ew. 116 położonej przy ulicy Grabina pod zabudowę mieszkaniową. Aktualnie zgodnie z obowiązującym planem miejscowym uchwalonym w 2011 r. działka ta przeznaczona jest pod rolnictwo. Obszar za wyjątkiem jednego siedliska zabudowy mieszkaniowej stanowią grunty rolne niezbudowane. W znacznej części są one odłogowane. Sąsiedztwo obszaru od strony wschodniej stanowi zabudowa produkcyjna, składów i magazynów. Ulokowane są tu zakłady Rawent, Termica, Topsil Global, Austrotherm. Obszar posiada możliwość podłączenia się do sieci wodociągowej umieszczonej w ulicy Grabina i ulicy Warszawskiej, sieci kanalizacji sanitarnej znajdującej się w ulicy Grabina i Fabrycznej. Obszar posiada dostęp do dróg publicznych – ulicy Grabina i Fabrycznej. Fragment obszaru o szerokości 200 m od północnej linii pasa drogowego ulicy Fabrycznej znajduje się w otulinie Bolimowskiego Parku Krajobrazowego. W obszarze znajdują się dwa stanowiska archeologiczne.

2. Charakterystyka środowiska naturalnego

Charakterystyka elementów przyrodniczych środowiska dla obszaru opracowania stanowi wyciąg z opracowania ekofizjograficznego podstawowego sporządzonego na potrzeby planu miejscowego obejmującego obszar położony rejonie ulic: Grabina i Fabrycznej oraz z opracowania ekofizjograficznego podstawowego sporządzonego do Zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Skierniewice - II edycja, 2016 r.

2.1 Warunki klimatyczne

Obszar miasta Skierniewice pod względem regionalizacji klimatycznej znajduje się w północno - wschodniej części XVII regionu klimatycznego zwanego Regionem Środkowopolskim. Jak w całym pasie Nizin Środkowopolskich, przeważa tutaj cyrkulacja równoleżnikowa, z przewagą mas powietrza polarno-morskiego napływających z zachodu. Zróżnicowanie warunków klimatycznych w obrębie poszczególnych fragmentów miasta wynika przede wszystkim ze zróżnicowania ukształtowania powierzchni, rodzaju i intensywności zabudowy oraz formy innego zagospodarowania tych obszarów.

Podstawowe parametry klimatyczne i meteorologiczne terenu miasta przedstawiają się następująco:

Rodzaj parametru klimatycznego	Wielkości*
• średnioroczna prędkość wiatrów	3,8 m/sek
• udział najczęstszych wiatrów z kierunków: zachodnich, południowo-zachodnich oraz północno-zachodnich	razem 47%
• częstotliwość występowania wiatrów silnych oraz dni bezwietrznych	rzadkie
• średnioroczna temperatura dobowa powietrza	+ 8,8 stopnie C
• średnia temperatura miesiąca lipca	+ 22,3 stopnie C
• średnia temperatura miesiąca stycznia	- 1,8 stopnie C
• średnioroczna amplituda temperatury	24,1 stopnie C
• wskaźnik termiczny	23 stopnie C
• średnie dzienne usłonecznienie	4,6 h

- roczna suma promieniowania słonecznego 86,3 kcal/cm²
- średnioroczne usłonecznienie względne 37%
- średnie zachmurzenie w skali 0-11 pokrycia nieba 6
- średnioroczna częstotliwość występowania dni z mgłą 23
- średnioroczna suma opadów atmosferycznych 523 mm (1997-2007)

Rok	Suma opadów (mm)
1997	547,98
1998	763,86
1999	688,90
2000	395,40
2001	548,20
2002	482,80
2003	427,00
2004	419,80
2005	469,80
2006	421,40
2007	590,20
Średnia	523.21

- Średnia 523.21 za lata 1997-2007
- średnia roczna liczba dni z opadem 135,7
- średnioroczny wskaźnik zadeszczenia 32,7
- średnioroczne parowanie terenowe 470 - 490 mm

Dane Instytutu Sadownictwa w Skierniewicach.

Warunki klimatyczne panujące w mieście i w rejonie uznawane są za względnie korzystne w zakresie potrzeb gospodarczych. Z porównania powyższych wskaźników charakteryzujących te warunki dla rejonu skierniewickiego oraz dla innych rejonów kraju nasuwają się następujące wnioski:

- rejon miasta charakteryzują korzystne warunki solarne. Wskaźniki - średnie dzienne usłonecznienie, suma promieniowania słonecznego, średnioroczne usłonecznienie względne - osiągają tutaj wartości zbliżone do najwyższych wartości krajowych,
- sprzyjające są również warunki termiczne - przy wysokim wskaźniku termicznym (jak wyżej), stosunkowo długim okresie wegetacyjnym (214 dni), także długim okresem bezmroźnym (231 dni) oraz średnich w skali kraju temperaturach dla letnich i zimowych okresów,
- miasto ma korzystne warunki biometeorologiczne przy wartościach wskaźnika mniejszych od 2,0 (charakterystycznym dla klimatu suchego);
- niekorzystnym z punktu widzenia potrzeb gospodarki rolniczej jest niedostateczna wielkość i częstotliwość opadów atmosferycznych (wielkości w tabeli),
- wysoka wartość rocznej sumy parowania terenowego może być przyczyną występowania okresów posusznych, szczególnie dokuczliwych w okresie wegetacyjnym.
- tereny zabudowy, o silnie zmienionych warunkach klimatycznych - o podwyższonej temperaturze i utrudnionym przewietrzaniu. Dotyczy to większości obszarów zabudowy miejskiej, z wyłączeniem takich terenów położonych peryferyjnie w stosunku do centrum miasta,
- tereny dolin rzecznych Łupi, Rawki i Pisi oraz innych cieków bez nazwy, także nielicznych zagłębień bezodpływowych w terenach rolnych - charakteryzujące się niekorzystnymi warunkami wilgotnościowymi (wynikłymi z płytkiego zalegania wód

gruntowych), z dużym prawdopodobieństwem występowania przygruntowych przymrozków oraz zjawiska inwersji temperatury, częstym zaleganiem chłodnego i wilgotnego powietrza oraz mgieł,

- tereny przyleśne znajdujące się w północnej części miasta na styku z Puszcą Bolimowską, w części północno - wschodniej na styku z terenami leśnymi wsi Pamiętna i Strobów oraz w części zachodniej na styku z terenami Lasu Zwierzynieckiego. Klimat tych terenów charakteryzuje się podwyższoną wilgotnością, większą zacisnością i zmniejszoną amplitudą dobową temperatury,
- tereny otwarte miasta o dobrych warunkach termicznych, wilgotnościowych oraz solarnych, także dostatecznie przewietrzane. Są to pozostałe tereny miasta (niezabudowane lub z zabudową rozproszoną), peryferyjnie położone w stosunku do istniejącej zabudowy miejskiej.

Obszar objęty projektem planu poddany analizie charakteryzuje się dobrymi warunkami klimatycznymi. Jest to teren płaski, położony jest poza zasięgiem okresowego zalegania zimnego i wilgotnego powietrza. Ze względu na położenie na obrzeżu miasta, w terenach luźnej zabudowy z dużą ilością terenów otwartych (niezabudowanych) obszar posiada dobre warunki wilgotnościowe i solarne.

2.2.Rzeźba terenu

Teren objęty opracowaniem położony jest na północnym skraju Wysoczyzny Łódzkiej, w środkowo północnej części makroregionu Wzniesień Łódzkich (symbol mezoregionu 318.82 wg podziału fizyczno - geograficznego Polski Kondrackiego i Rychlinga - Atlas RP, 1993 [1.6.19.]

Stanowi go krajobraz nizinny, równinny. Makrorzeźba terenu to zdenudowana równina polodowcowa w obszarze staroglacjalnym.

Powierzchnia terenu stanowi płat równinny wznoszący się na wysokość ok. 112.8. – 113.5 m n.p.m .

2.3.Warunki gruntowo-wodne

Obszar zbudowany jest z utworów łatwoprzepuszczalnych o zmiennej miąższości od 1,5 do ponad 5,0 m - piasków rzecznych, wodnolodowcowych i lodowcowych o różnej frakcji i różnym współczynniku filtracji. W południowo- wschodniej części obszaru są to piaski średnie, drobne i pyłaste o miąższości 1-2 m, średniozagęszczone podścielone gliną. Zwierciadło wody gruntowej w tej części obszaru występuje w strefie głębokości 0-1 m od powierzchni terenu. W pozostałej części – piaski średnie i grube rzadziej drobne z domieszką żwirów, o miąższości > 4,5 m, średniozagęszczone, zwierciadło wody występuje głębiej niż 4,0 m p.p.t.

2.4.Warunki hydrologiczne i hydrograficzne

Obszar opracowania położony jest w lewobrzeżnej części zlewni rzeki Rawki. Rzeka Rawka oddalona jest o ok. 1,5 km na wschód od obszaru opracowania. Obszar nie jest narażony na niebezpieczeństwo powodzi oraz nie jest zagrożonych osuwaniem się mas ziemnych.

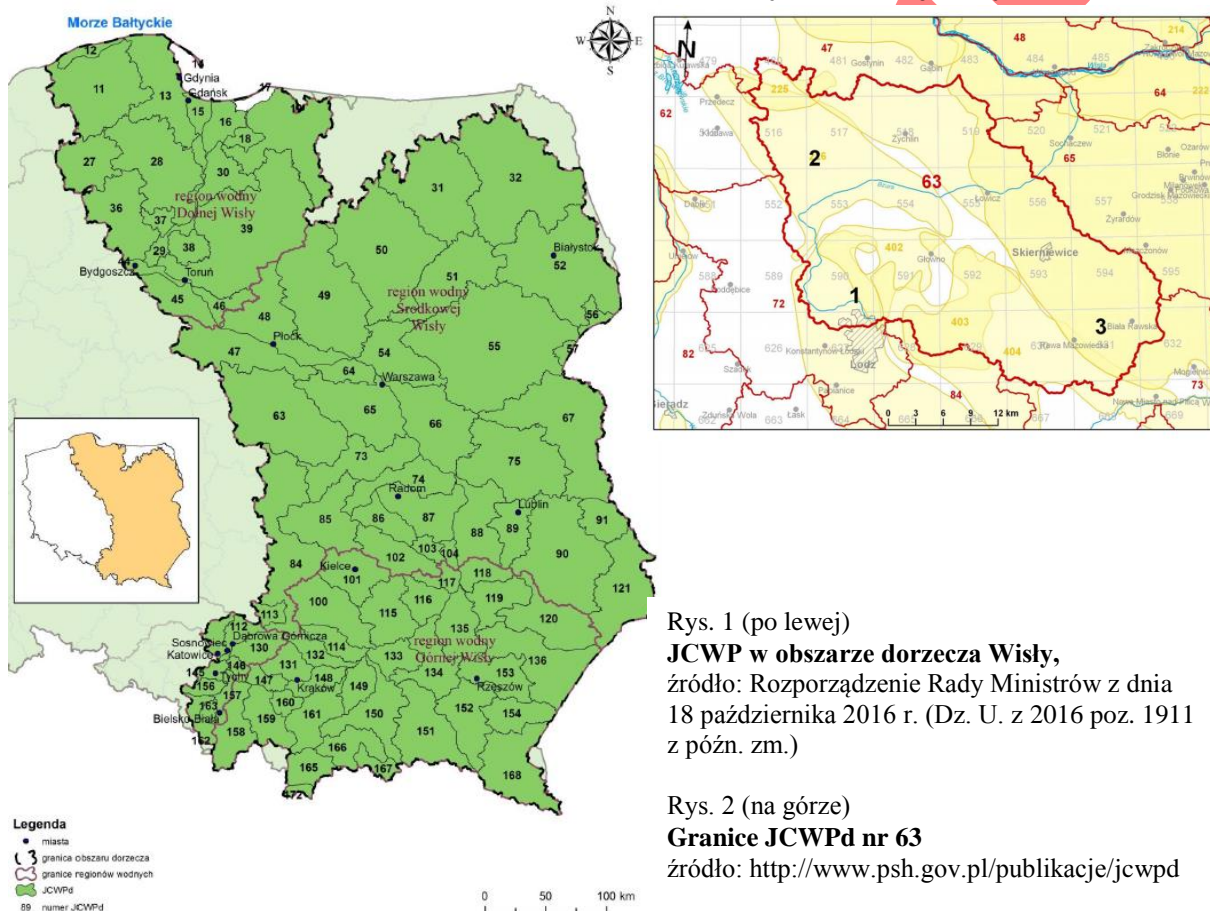
W rejonie miasta do głębokości 50,0 m p.p.t. występuje jeden użytkowy poziom wodonośny w utworach pietra czwartorzędowego – poziom podmorenowy. Jego obecności można spodziewać się już na głębokości ok. 27,0 m p.p.t. Jest to poziom zbliżony do poziomu wód powierzchniowych w rzece Łupi, co świadczy o kontakcie hydraulicznym z wodami powierzchniowymi. Jest on dobrze izolowany w stropie warstwą półprzepuszczalnych glin zwałowych. Poniżej plioceńskiego kompleksu izolacyjnego występują jeszcze dwa poziomy wodonośne o charakterze użytkowym: poziom dolnokredowy i poziom mioceński.

Wody podziemne

Zgodnie z definicją podaną w Ramowej Dyrektywie Wodnej, jednolite części wód podziemnych (groundwater bodies) obejmują te wody podziemne, które występują w warstwach wodonośnych o porowatości i przepuszczalności, umożliwiającą pobór znaczący w zaopatrzeniu ludności w wodę lub przepływ o natężeniu znaczącym dla kształtowania pożądanego stanu wód powierzchniowych i ekosystemów lądowych.

Znaczący przepływ wód podziemnych wg ww. Dyrektywy jest to taki przepływ, którego nie osiągnięcie na granicy JCWPd z wodami powierzchniowym lub z ekosystemem lądowym powodowałoby znaczące pogorszenie ekologicznej lub chemicznej jakości wód powierzchniowych lub znaczną szkodę dla bezpośrednio zależnego od wód podziemnych ekosystemu lądowego. Pobór wód podziemnych znaczący w zaopatrzeniu ludności w wodę do spożycia jest to pobór wynoszący średnio ponad 10 m³/d albo pobór zaopatrujący co najmniej 50 osób.

Obszar miasta Skierniewice znajduje się w obszarze jednolitej części wód podziemnych JCWPd nr 63 (PLGW200063) – region wodny Środkowej Wisły.

Rys. 1 (po lewej)
JCWP w obszarze dorzecza Wisły,
źródło: Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. (Dz. U. z 2016 poz. 1911 z późn. zm.)

Rys. 2 (na górze)
Granice JCWPd nr 63
źródło: <http://www.psh.gov.pl/publikacje/jcwpd>

Zgodnie z charakterystyką obszaru umieszczoną na stronie internetowej Państwowej Służby Hydrogeologicznej JCWPd nr 63 posiada na zdecydowanej większości jeden lub dwa poziomy wodonośne czwartorzędowe. Wykształcony jest również lokalnie poziom mioceński i poziom kredowy. Ponadto powszechnie występują wodonośne utwory jurajskie będące w bezpośredniej więzi hydraulicznej z poziomami młodszymi. Z kolei generalnie poziom kredowy nie wykazuje bezpośredniej więzi hydraulicznej z wodonośnymi utworami czwartorzędowymi lub mioceńskimi. Cecha szczególna: duża niejednorodność stratygraficzna poziomów wodonośnych.

Zgodnie z art. 59 ustawy – Prawo wodne celem środowiskowym dla Jednolitych Części Wód Podziemnych jest:

- 1) zapobieganie lub ograniczanie wprowadzania do nich zanieczyszczeń;
- 2) zapobieganie pogorszeniu oraz poprawa ich stanu;
- 3) ochrona i podejmowanie działań naprawczych, a także zapewnienie równowagi między poborem a zasilaniem tych wód, tak aby osiągnąć ich dobry stan.

Prowadzony monitoring jakości wód podziemnych w zakresie oceny Jednolitych Części Wód Podziemnych wskazuje, iż stan ilościowy tego obszaru jest dobry i stan chemiczny też jest dobry.

Ocenę stanu jakości oraz zasobów ilościowych wód podziemnych w Skierniewicach dokonano w oparciu o badania prowadzone w ramach monitoringu regionalnego (zostały one opublikowane w Raporcie o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2010 r.). Na terenie miasta badaniom poddano dwie studnie (dwa punkty pomiarowo-kontrolne znajdują się w parku miejskim i przy ul. Łącznej). Próby wody z poszczególnych studni pobrano raz w roku. Obydwie studnie charakteryzowały się dobrą jakością i należały do klasy II. Jak wynika z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 grudnia 2015 r. w sprawie kryteriów i sposobu oceny stanu wód podziemnych (Dz. U. 2016, poz. 85) za podstawę oceny klas jakości wód przyjęto graniczne wartości określonej grupy wskaźników. Wody należące do klasy II to wody dobrej jakości. Wartości wskaźników jakości wody nie wskazują na oddziaływania antropogeniczne. Wskaźniki jakości wody, z wyjątkiem żelaza, nie przekraczają wartości dopuszczalnych jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Wartości wskaźników jakości wody oznaczone dla istniejących ujęć komunalnych na terenie miasta nie wskazują na oddziaływania antropogeniczne. Wskaźniki jakości wody, z wyjątkiem żelaza i manganu nie przekraczają wartości dopuszczalnych jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. W obszarach opracowania nie znajdują się ujęcia wód.

Badania wód podziemnych prowadzone w ramach krajowego i regionalnego monitoringu w 2014 r. (Raport o stanie środowiska w woj. łódzkim w 2015 r.) nie obejmowały punktów pomiarowych znajdujących się na terenie miasta Skierniewice. Najbliżej znajdującymi się punktami, które objęto monitoringiem krajowym znajdowały się na terenie Nowego Kawęczyna (gm. Nowy Kawęczyn) i Prus (gmina Głuchów). Badane wody podziemne w Nowym Kawęczynie, pochodzące z poziomu wodonośnego - trzeciorzędu występowały w II klasie czystości. Badane wody podziemne w Prusach pochodzące z poziomu wodonośnego – czwartorzędu, występowały w III klasie czystości.

Jak wynika z „Raportu o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2015 r.” przeprowadzone w 2014 r. analizy nie wykazały występowania w badanych ujęciach wody niezadawalającej jakości (IV klasa) oraz wody złej jakości (V klasa).

Cały obszar miasta Skierniewice znajduje się w obrębie południowej części geotermalnego subbasenu grudziądzko - warszawskiego. Na terenie miasta stwierdzono występowanie wód geotermalnych o temperaturze ok. 680C. Do bilansu zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce wpisano złożę wód termalnych „Skierniewice”.

Wykorzystanie wód termalnych w rejonie Skierniewic możliwe jest w systemie dubletu otworów - otwór eksploatacyjny i otwór chłonny GT-1 i GT-2. Znajdują się one na północnych obrzeżach miasta, w sąsiedztwie ulic: Sobieskiego i Rybickiego. Odległość między tymi odwiertami wynosi ok. 1 km. Odwierty zlokalizowane są na terenach rolniczych stanowiących własność Skarbu Państwa. W bezpośrednim otoczeniu odwiertów znajdują się: tereny rolnicze otwarte i z uprawami pod osłonami, tereny z zabudową produkcyjną i usługową, tereny z zabudową mieszkaniową jednorodzinną (osiedle „Mazowiecka”).

Odwierty wód geotermalnych od wschodniej granicy obszaru opracowania znajdują się w odległości ok. 2,2 km, w linii prostej.

Dotychczas nie ustanowiono stref ochronnych dla ujęć wód geotermalnych, podobnie jak nie określono granic obszaru górniczego i terenu górniczego dla tej kopaliny.

Wody powierzchniowe

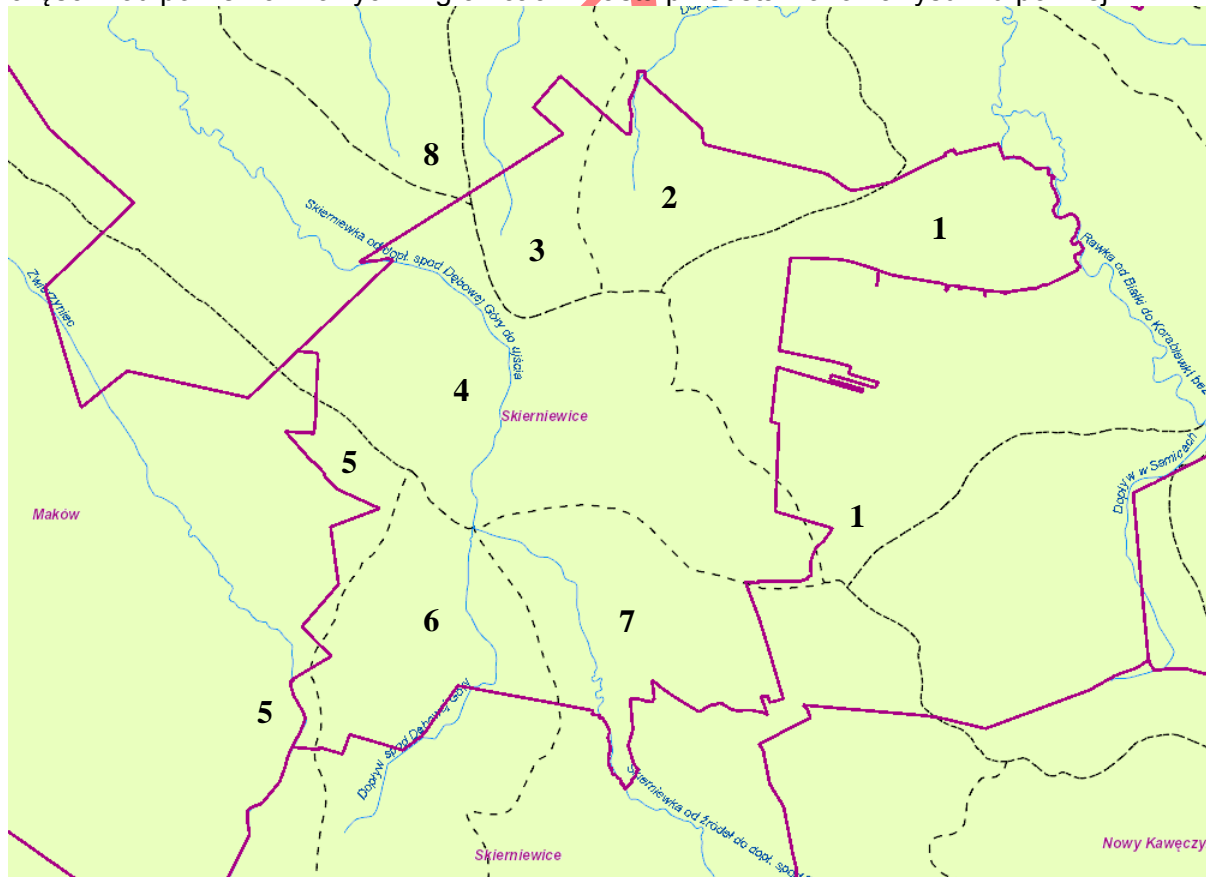
Część kraju, w której położony jest obszar objęty projektem planu charakteryzuje się typem krajobrazu nizinnego, z dominującą ilością potoków nizinnych-piaszczystych. Miasto zlokalizowane w centralnej części Polski znajduje się w granicach ekoregionu Równiny Centralne.

W Regionie Wodnym Środkowej Wisły wyznaczono 1355 Jednolitych Części Wód Powierzchniowych, w większości naturalnych o umiarkowanym stanie ekologicznym.

Obszar miasta Skierniewice znajduje się w dorzeczu rzeki Wisły i swoimi granicami obejmuje osiem jednolitych części wód powierzchniowych:

L.p	kod JCWP	nazwa JCWP	całk. pow. (km ²)	typologia JCWP
1	RW200019272693	Rawka od Białki do Korabiewki bez Korabiewki	94,7	19
2	RW200017272692	Dopływ z Serwitut	12,65	17
3	RW20001727259929	Dopływ spod Skierniewic	44,73	17
4	RW2000192725899	Skierniewka od dopł. spod Dębowej Góry do ujścia	66,28	19
5	RW200017272569	Zwierzyniec	146,92	17
6	RW200017272588	Dopływ spod Dębowej Góry	11,04	17
7	RW2000172725879	Skierniewka od źródeł do dopł. spod Dębowej Góry	274,1	17
8	RW2000172725929	Dopływ z Nieborowa	94,7	17

Rozmieszczenie wymienionych w powyższej tabeli poszczególnych jednolitych części wód powierzchniowych w granicach miasta przedstawiono na rysunku poniżej.

Rys. 3 Poglądowa mapa jednolitych części wód powierzchniowych w granicach miasta Skierniewice – numeracja JCWP według tabeli, źródło: <http://geoportal.kzgw.gov.pl/imap/>

Badania wód (jednolitych części wód powierzchniowych) rzeki Łupia (Skierniewki), na odcinku od dopływu spod Dębowej Góry do ujścia (punkt pomiarowo-kontrolny Skierniewka – Mysłaków) przeprowadzone w 2015 r. przez służby WIOŚ wykazały iż:

- stan (potencjał ekologiczny JCWP) jest umiarkowany,
- stan chemiczny jest dobry,
- spełnia wymagania dodatkowe obszarów chronionych.

Badania dot. jakości wody w rzece (punkty pomiarowe w Żelaznej i w Mysłakowie) wykazały, że wody te osiągnęły umiarkowany stan ekologiczny.

Badania wód (jednolitych części wód powierzchniowych) rzeki Rawki na odcinku od Białki do Korabiewki bez Korabiewki (punkt pomiarowo-kontrolny Rawka – Budy Grabskie) przeprowadzone w 2015 r. przez służby WIOŚ wykazały:

- stan (potencjał ekologiczny JCWP) jest poniżej stanu dobrego,
- stan chemiczny – poniżej stanu dobrego (PSD),
- spełnia wymagania dodatkowe obszarów chronionych.

Tabela 1. Ocena stanu jednolitych części wód, badanych w latach 2010-2015.

Nazwa rzeki	Ocena stanu/potencjału ekologicznego jednolitych części wód powierzchniowych, badanych w latach 2010-2015	Ocena stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych, badanych w latach 2010-2015	Ocena spełnienia wymogów dodatkowych obszarów chronionych JCWP, badanych w latach 2010-2015	Stan
Łupia (Skierniewka)	umiarkowany	dobry	tak (spełnia)	zły
Rawka	słaby	PSD-śr (poniżej stanu dobrego) przekroczone stężenia średnioroczne benzo(g,h,i)peryleny i indeno(1,2,3-cd) pirenu	tak (spełnia)	zły

Stan jednolitej części wody określa się dla wód przebadanych zarówno pod względem ekologicznym, jak i chemicznym. Równoważnym elementem oceny stanu jest spełnienie dodatkowych wymogów obszarów chronionych. Ze względu na decydującą rolę elementu o klasyfikacji najniższej, nadano stan zły jednolitym częściom wód, w których brakowało oceny stanu/potencjału ekologicznego lub stanu chemicznego, ale pozostałe elementy wskazywały na stan poniżej dobrego.

Dla pięciu spośród ośmiu występujących na terenie miasta Skierniewice jednolitych części wód powierzchniowych wykonano w 2015 r. badania wód w okresie 2010-2012, 2013-2015 przedstawione w Raporcie o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2015 r.

Tabela nr 2. Porównanie wyników klasyfikacji stanu/potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i stanu JCWP badanych w województwie łódzkim w dwóch cyklach wodnych tj. 2010-2012 i 2013-2015.

Nazwa rzeki (nazwa punktu pomiarowo kontrolnego)	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan JCWP	Stan/potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan JCWP	Komentarz
Skierniewka (Łupia) (od dopływu spod Dębowej Góry do ujścia) (Skierniewka – Mysłaków)	Okres badań lata 2010-2012			Okres badań lata 2013-2015			
	zły	dobry	zły	umiarkowany	dobry	zły	poprawa stanu ekologicznego

Łupia (Skierniewka) od źródeł do dopływu spod Dębowej Góry (Łupia-Żelazna/ Łupia-Stary Rzędków)	umiarkow any	-----	zły	umiarkow any	-----	zły	bez mian
Łupia (Skierniewka) na odcinku spod Skierniewic (Dopływ spod Skierniewic – Patoki)	-----	-----	-----	umiarkow any	-----	zły	-----
Rawka (od Białki do Korabiewki bez Korabiewki (Rawka – Budy Grabskie)	slaby	-----	zły	slaby	PSD _{sr.}	zły	bez zmian
Zwierzyniec na odcinku spod Skierniewic (Zwierzyniec-Łowicz)	umiarkow any	-----	zły	umiarkow any	-----	zły	bez mian

Badania wód powierzchniowych, prowadzone w 2015 r., kończą 3-letni cykl monitoringowy i zamykają 6-letni cykl wodny.

W tabeli powyżej zestawiono klasyfikację wraz z porównaniem stanu/potencjału ekologicznego, stanu chemicznego i ogólnego stanu JCWP, badanych według 6-letniego planu gospodarowania wodami z podziałem na dwa cykle monitoringowe, tj. 2010- 2012 oraz 2013-2015.

Porównanie dwóch cykli z lat 2010-2012 i 2013-2015 wykazało pozorną poprawę w stanie/potencjale ekologicznym. Nie ma przypadków spektakularnej poprawy lub pogorszenia.

Zmiana stanu/potencjału ekologicznego związana jest z poprawą o jedną klasę któregoś ze wskaźników biologicznych. Część poprawy stanu/potencjału ekologicznego nastąpiła w wyniku zaniechania monitoringu makrofitów, wyłączenia z oceny makro bezkręgowców lub upłynięcia czasu ważności oceny ichtiofauny. W przypadku rzeki Łupi i Rawki przyczyną było upłynięcia czasu ważności oceny ichtiofauny. Poprawa oceny stanu/potencjału ekologicznego nie musi więc oznaczać istotnej poprawy jakości wody.

O stanie chemicznym zwykle decydowała wysokość średniorocznych stężeń sumy benzo(g,h,i)perylenu i indeno(1,2,3-cd)pirenu.

Poniżej znajduje się zestawienie stanu oraz celów środowiskowych dla JCWP znajdujących się w granicach miasta Skierniewice:

Nr	kod JCWP	nazwa JCWP	Ocena stanu	Cel środowiskowy			Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
				Stan potencjał ekologiczny	lub stan chemiczny	Stan chemiczny	
1	RW200019272693	Rawka od Białki do Korabiewki bez Korabiewki	zły	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona
2	RW200017272692	Dopływ z Sewitut	zły	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	dobry stan chemiczny	niezagrożona
3	RW20001727259929	Dopływ spod Skierniewic	zły	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona
4	RW2000192725899	Skierniewka od dopł. spod Dębowej Góry do ujścia	zły	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona
5	RW200017272569	Zwierzyniec	zły	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona
6	RW200017272588	Dopływ spod Dębowej Góry	zły	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	dobry stan chemiczny	niezagrożona
7	RW2000172725879	Skierniewka od źródeł do dopł. spod Dębowej Góry	zły	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona

8	RW2000172725929	Dopływ z Nieborowa	zły	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	niezagrożona
---	-----------------	--------------------	-----	------------------------	----------------------	--------------

Źródło: Załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. – Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

Obszar niniejszego opracowania znajduje się w granicach JCWP – Rawka od Białki do Korabiewki bez Korabiewki. W Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły oceniono stan tego obszaru JCWP jako zły. Celem środowiskowym jest osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego. Ryzyko nieosiągnięcia celów środowiskowych oceniono jako zagrożony.

Na terenie objętym opracowaniem ani w jego pobliżu nie znajdują się wody powierzchniowe. Na zachód od granic opracowania znajduje się dział wodny III rzędu rzeki Rawki i Łupii. Wody opadowe spływają w kierunku północno-zachodnim wpadając docelowo do wód rzeki Rawki.

Obszar opracowania znajduje się poza zasięgiem obszarów szczególnego zagrożenia powodzią o prawdopodobieństwie raz na sto lat ($Q=1\%$) i raz na 10 lat ($Q=10\%$) rzeki Rawki i Łupii, a także poza obszarem na którym prawdopodobieństwa wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi raz na 500 lat - poza obszarem na którym istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia ekstremalnego ($Q = 0,2 \%$).

Zgodnie z powyższym nie zachodzi potrzeba uwzględnienia w projekcie planu ustaleń dotyczących zakazów i ograniczeń w użytkowaniu przedmiotowych obszarów.

2.5. Warunki glebowe

W obrębie analizowanego obszaru grunty występują gleby wytworzone z piasków drobnych, średnich i grubych, stanowiące grunty rolne klasy R V i R VI, grunty zadrzewione Lzr V i Lzr VI, grunty zabudowane – B oraz rowy - W. Większość gruntów rolnych jest odłogowana. Na działce zabudowanej grunty zostały przekształcone obiektów budowlanych. Stosunki gruntowo-wodne właściwe, strukturalne, słabo kwaśne. W klasyfikacji botanicznej są to gleby III b klasy bonitacyjnej.

2.6. Zasoby przyrodnicze, walory krajobrazowe i ich ochrona prawna

Pod względem klasyfikacji geobotanicznej J. M. Matuszkiewicza teren objęty niniejszą analizą znajduje się w południowo-zachodniej części krainy Południowomazowiecko-Podlaskiej w okręgu Łowicko-Warszawskim. Potencjalną roślinnością tego obszaru są bory mieszane.

Obszar położony jest w sąsiedztwie przyrodniczych obszarów prawnie chronionych – Bolimowskiego Parku Krajobrazowego i Bolimowsko-Radziejowickiego z doliną środkowej Rawki Obszarze Chronionego Krajobrazu. Od tych obszarów oddziela go ulica Fabryczna. Fragment obszaru o szerokości 200 m od północnej granicy ulicy Fabrycznej położony jest w otulinie Bolimowskiego Parku Krajobrazowego. Większość powierzchni obszaru stanowią grunty odłogowane, na których obserwuje się wczesne stadia sukcesji. Występują tu liczne samosiewy brzozy, dębu, jesionu, sosny oraz wieloletnie rośliny ruderalne. Spośród roślin ruderalnych występują: krwawnik pospolity (*Achillea millefolium* L.), cykoria podróżnik (*Cichorium intybus* L.), wrotycz pospolity (*Tanacetum vulgare* L.), bylica (*Artemisia* L.), wyka ptasia (*Vicia cracca* L.), glistnik jaskółcze ziele (*Chelidonium majus* L.), jaskier (*Ranunculus* L.), tasznik pospolity (*Capsella bursa pastoris*), fiołek polny (*Viola arvensis* Murr.), rogownica polna (*Cerastium arvense* L.), mydelnica lekarska (*Saponaria officinalis*). Obserwuje się również występowanie rodzimych gatunków roślin nitrofilnych takich jak: perz właściwy (*Elymus repens*) i pokrzywa zwyczajna (*Urtica dioica*). Zbiorowiska ruderalne na odłogach pełnią funkcję środowiskotwórczą. Ponadto zbiorowiska roślinne są indykatorami warunków siedliskowych (wilgotności) i trofizmu (zasobności gleb).

W przewadze są to tereny silnie zdegradowane również pod względem jakości potencjalnych siedlisk roślinnych.

Charakterystyka obszarów prawnie chronionych występujących w pobliżu obszaru:

- Bolimowski Park Krajobrazowy chroniący dobrze zachowane fragmenty Puszczy Bolimowskiej, Wiskickiej i Jaktorowskiej. W rzeźbie terenu występują elementy krajobrazu polodowcowego (falista wysoczyzna moreny dennej, stożki napływowe, wydmy, doliny rzeczne z terasami). Spośród naturalnych siedlisk przeważają siedliska borowe: bory sosnowe i mieszane, w których dominuje sosna z domieszką dębu, grabu, lipy, klonu oraz kruszyną, jarzębiną, leszczyną, dereniem i jałowcem; tereny żyzniejsze obfitują w grąd typowy i wilgotny oraz świetlistą dąbrowę; na terenach podmokłych występują łągi jesionowo - olszowe, olsy i zarośla wierzbowe; liczne są tu pomniki przyrody (80 drzew i 2 głązy narzutowe), w tym na terenie miasta 2 dęby szypułkowe,

- Bolimowsko-Radziejowski Obszar Chronionego Krajobrazu z dolina środkowej Rawki, obejmujący kompleksy leśne Puszczy Bolimowskiej, które nie weszły w skład Bolimowskiego Parku Krajobrazowego razem z doliną środkowej i dolnej Rawki i jej dopływami; część wschodnia chroni kompleksy leśne dawnych puszczy: Miedniewickiej, Wiskickiej, Mariańskiej i Jaktorowskiej oraz interesujące krajobrazowo tereny rolno-leśne doliny Tuczej; położony jest we wschodniej części miasta, obejmującej część terenów dzielnicy Rawka, położonych na wschód od ulic: Domarasiewicza, Kolbego i Berlinga.

- rezerwat przyrody „Rawka” jest rezerwatem wodnym, obejmującym częściowo starorzecza i koryta jej źródła do ujścia; w jej wodach żyje ok. 25 gatunków ryb, w tym kilka rzadkich, występujących głównie w potokach górskich; w wodach zdomowały się również bobry; rzeka wraz z przylegającymi oczkami wodnymi stanowi korytarz ekologiczny z naturalnymi siedliskami prawie wszystkich gatunków fauny i flory występujących w dolinie Rawki. Na terenie miasta znajduje się odcinek rzeki o łagodnych zakazach i aktywnej działalności konserwatorskiej; część należąca do miasta charakteryzuje się, mało przekształconymi brzegami (możliwe są korekty koryta rzeki, ale nie można go prostować) porośniętymi roślinnością naturalną; dolina rzeki została silnie przekształcona przez człowieka, zabudowa sięga krańca terasu nadzalewowego; dolina rzeki została przecięta dwoma liniami kolejowymi i nasypem drogi lokalnej, co spowodowało trwałe zniekształcenie stosunków wodnych w tym obszarze.

- Obszar Natura 2000 „Dolina Rawki”, będąca elementem sieci Obszarów Natura 2000 (o kodzie PLH100015), która jest systemem ochrony zagrożonych składników różnorodności biologicznej kontynentu europejskiego wdrażanym od 1992 r. w sposób spójny pod względem metodycznym i organizacyjnym na terytorium wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej. Jest to specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa) zatwierdzony Decyzją Komisji Europejskiej. Celem utworzenia sieci Natura 2000 jest zachowanie zarówno zagrożonych wyginięciem siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt w skali Europy, ale też typowych, wciąż jeszcze powszechnie występujących siedlisk przyrodniczych, charakterystycznych dla 9 regionów biogeograficznych. „Dolina Rawki” leży we wschodniej części miasta, wyznaczając tym samym granicę administracyjną Skierniewic.

Pod względem regionalizacji faunistycznej A.S. Kostrowickiego zawartej w Atlasie RP teren znajduje się w centralnej części Okręgu Środkowopolskiego i w centralnej części podokręgu Wielkopolsko - Podlaskiego.

W obrębie analizowanych terenów nie prowadzono obserwacji i nie dokonano inwentaryzacji występującej tam fauny. Uwzględniając charakter obszarów poddanych analizie i sąsiedztwo z terenami zabudowy można domniemywać, że występują tu gatunki zwierząt związane z terenami otwartymi - skowronek, kuropatwa, pliszka, świergotek polny, zwierzęta łowne: sarny, zające oraz tolerujące obecność człowieka (kawki, gołębie, sroki, wróble, kosy, szpaki).

W obszarach opracowania można spodziewać się występowania gryzoni np.: nornica ruda (*Clethrionomys glareolus*), mysz polna (*Apodemus agrarius*) i mysz leśna (*Apodemus flavicollis*) oraz różnych typów bezkręgowców.

Poza ww. gatunkami ptaków, które objęte są ochroną prawną w trybie przepisów Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, wymagające ochrony ścisłej i częściowej oraz wpisane do Czerwonej Księgi Zwierząt do kategorii LC (least concern – niskiego ryzyka) inne chronione gatunki zwierząt nie występują.

Poza ww. gatunkami ptaków, które objęte są ochroną prawną w trybie przepisów Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt, wymagające ochrony ścisłej i częściowej oraz wpisane do Czerwonej Księgi Zwierząt do kategorii LC (least concern – niskiego ryzyka) inne chronione gatunki zwierząt nie występują.

Spośród wymienionych ptaków nie występują gatunki ujęte w Załącznikach Dyrektywy Rady 79/409/EWG z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (tzw. Dyrektywa Ptasia).

2.7. Różnorodność biologiczna

Różnorodność form wynika z przystosowania do zmienności czynników środowiska. Dzięki różnorodności przyroda może przetrwać zmiany. Wraz ze zmianą czynników środowiska część osobników, gatunków i ekosystemów ginie, część z nich ma jednak cechy, dzięki którym może przetrwać. Przekazując cechy korzystne kolejnym pokoleniom zapewnia przetrwanie gatunkowi. W procesie ewolucji przyroda wytwarza różnorodność i ją podtrzymuje - ciągle kształtują się nowe gatunki, a osobniki o nowych cechach i nowych kombinacjach cech zwiększają prawdopodobieństwo przetrwania gatunku w wypadku kolejnych zmian w środowisku.

Obszar opracowania charakteryzują się znaczną różnorodnością biologiczną. Teren nieużytkowany rolniczo wraz z terenami do niego przylegającymi charakteryzuje się dość bogatą florą i fauną. Roślinność tworzy specyficzne zbiorowiska z przewagą roślin wieloletnich, o szerokim zasięgu ekologicznym i mniej wrażliwych na zmiany warunków klimatycznych. W obrębie nieużytków spotyka się zbiorowiska roślinne tworzące zwartą okrywę roślinną, utworzoną przez wiele gatunków traw, głównie niskich i luźno kępkowych turzyc oraz ziół i roślin motylkowych. Siedliska te charakteryzują się znaczną różnorodnością biologiczną. Są one szczególnie cenne dla zmieniającej się pod wpływem procesów urbanizacyjnych terenów podmiejskich.

Z drugiej strony zaniechanie działalności rolniczej prowadzi do degradacji krajobrazu, a także zaniku niektórych gatunków roślin i zwierząt. Zmniejszają się przestrzenie otwarte poprzez niekontrolowaną sukcesję roślinności krzaczastej i zadrzewień. Jest to negatywne zjawisko, ponieważ tereny te przyczyniają się do zachowania różnorodności krajobrazu, są miejscem życia nieuprawianych roślin i dzikich zwierząt, które potrzebują zróżnicowanej przestrzeni aby przetrwać.

Niewłaściwe użytkowanie gruntów rolnych, w tym niezgodnie z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi terenu może stanowić zagrożenia dla różnorodności biologicznej.

Ważnym czynnikiem o kluczowym znaczeniu dla zachowania walorów przyrodniczych, a tym samym i bioróżnorodności jest ich naturalna dynamika. Charakterystyczne dla terenów ugorowanych są siedliska, które w dużej części mają charakter siedlisk przejściowych, wpisanych w ciągi spontanicznych przekształceń sukcesyjnych. Poszczególne siedliska, w miarę upływu czasu, z jednej strony przekształcają się w inne, a z drugiej – ciągle odtwarzają się w innych miejscach. Podstawowym czynnikiem determinującym ciągłe odnawianie się owych siedlisk jest spontaniczna dynamika oraz zachowanie ich przed zagospodarowaniem rolniczym.

W celu ochrony bioróżnorodności konieczne jest przewidywanie, zapobieganie oraz zwalczanie przyczyn zmniejszania się lub jej zanikania. Ubożenie bioróżnorodności wyraża się poprzez utratę siedlisk, wymieranie gatunków, zmniejszanie zróżnicowania genowego w populacjach. Zwłaszcza w ostatnich latach zauważono zmniejszanie się różnorodności form życia na ziemi. Zdaniem niektórych ekspertów różnorodność zanika w oszałamiającym tempie i zagraża podstawom ludzkiej egzystencji. Szacuje się, że

każdego dnia ginie bezpowrotnie z naszej planety co najmniej 20 gatunków zwierząt i roślin w wyniku zanieczyszczeń i przekształceń w naturalnym środowisku.

2.8. Środowisko kulturowe

W obszarze objętym opracowaniem ewidencjonowane zostały dwa stanowiska archeologiczne. Są to stanowiska zawierające elementy kultury polskiej datowane na XV-XII w.

3. Zagrożenia środowiska i problemy jego ochrony

Biorąc pod uwagę opisane powyżej uwarunkowania środowiskowe oraz dotychczasowy stan zagospodarowania obszaru projektu planu miejscowego i najbliższego otoczenia można przypuszczać, że nie występują istotne zagrożenia dla funkcjonowania środowiska w tych obszarach. W obrębie obszaru opracowania i w jego bezpośrednim sąsiedztwie nie występują obiekty o uciążliwym oddziaływaniu, mający wymiar ponadlokalny. Należy jednak mieć na uwadze, że stan komponentów środowiska zależy od intensywności oddziaływań źródeł uciążliwości umiejscowionych odległe lub od skumulowanego oddziaływania tych źródeł.

Istotne problemy z zakresu ochrony środowiska, które mają znaczenie dla funkcjonowania środowiska na obszarze projektu planu miejscowego związane są z utrzymaniem właściwego stanu czystości powietrza atmosferycznego na obszarze miasta.

3.1. Powietrze atmosferyczne

Dane o stanie powietrza w roku 2017 wg. Raportu o stanie środowiska w woj. łódzkim, 2018 r.

EMISJA:

Gazy (suma SO₂, NO₂, CO) / Pył PM₁₀ [Mg/a]:

- emisja punktowa: 706,3 / 57,8
- emisja liniowa: 71,4 / 18,9
- emisja powierzchniowa: 3 465,1 / 284,8
- rolnictwo: 3,5 / 21,4

IMISJA:

Na terenie miasta Skierniewice nie były prowadzone pomiary ciągłe na stacjach automatycznych. Pomiary manualne stężenia pyłu PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu i metali w pyłe PM₁₀ prowadzone były w Skierniewicach na stacji pomiarowej przy ul. Marii Konopnickiej 5.

STAN:

Na terenie powiatu w 2018 r. stwierdzono występowanie obszarów przekroczeń dopuszczalnych i docelowych poziomów substancji w powietrzu określonych wg kryteriów dla ochrony zdrowia.

Na podstawie matematycznego modelowania jakości powietrza określono:

- występowanie obszarów przekroczeń poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyłe PM₁₀ (rok) na terenie całego miasta Skierniewice,
- obszar przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu PM₁₀ (24-godziny) wystąpił na terenie całego miasta,
- Obszar przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu PM_{2,5} (rok) wystąpił na terenie całego miasta.

Według kryteriów ustanowionych dla ochrony roślin na obszarze miast nie dokonuje się oceny jakości powietrza.

Źródłem wysokich stężeń benzo(a)pirenu, pyłu zawieszonego PM_{2,5}, PM₁₀ jest proces spalania paliw w celach grzewczych. Stężenia te w okresie zimowym są znacznie wyższe niż w sezonie letnim.

Natomiast do czynników powodujących powstawanie ozonu zalicza się tlenki azotu oraz węglowodory. Ozon jest zanieczyszczeniem pochodzenia fotochemicznego, a jego stężenie zależy bezpośrednio od stopnia nasłonecznienia, wilgotności względnej, temperatury oraz prędkości wiatru. Przyczyny przekroczeń poziomów celów długoterminowych dla ozonu to: komunikacja, warunki pogodowe, naturalne źródła emisji oraz napływ zanieczyszczeń prekursorów ozonu spoza granic województwa.

Przekroczenia jakości powietrza w mieście Skierniewice głównie spowodowane są przez źródła emisyjne zlokalizowane w Skierniewicach, ale również przez źródła spoza miasta, z całej Strefy Łódzkiej (emisja napływowa). Głównymi źródłami zanieczyszczenia powietrza w mieście jest tzw. emisja niska głównie z sektora budownictwa indywidualnego oraz komunalnego, emisja komunikacyjna z dróg, a także w niewielkim stopniu emisja punktowa z zakładów przemysłowych zlokalizowanych na terenie miasta. Na obszarze miasta znajdują się zakłady przemysłowe, które emitują zanieczyszczenia do powietrza, są to m.in. Energetyka Ciepła Sp. z o.o., Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska, Coveris Rigid Polska Sp. z o.o., Polski Ogród Oddział/Zakład Przetwórstwa Owocowo-Warzywnego, ZIPO, FERROXCUBE, VEKA, AUSTROTHERM.

Miasto, aby chronić jakość powietrza wyznaczyło następujący program:

- ograniczenie emisji z indywidualnych systemów grzewczych poprzez likwidację starych kotłów - poprzez podłączenie do sieci ciepłej lub zastosowanie ogrzewania elektrycznego lub poprzez zmianę paliwa, wymianę starych kotłów na nowe,
- ograniczenie zużycia produkowanej energii i ograniczenie emisji na obszarze przekroczeń przez termoizolację budynków,
- wykorzystanie alternatywnych źródeł energii w postaci kolektorów słonecznych, pomp ciepła lub wykorzystania energii wiatru, które stanowiłyby uzupełniające źródła pozyskiwania energii ciepłej.

Obszar opracowania stanowi fragment terenów otwartych położonych na obrzeżu miasta w sąsiedztwie terenów przemysłowych. Głównymi emitarami niskiej emisji są budynki w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej, wykorzystujące do ogrzewania paliwo stałe.

Obszar opracowania przylega do ulicy Fabrycznej – drogi powiatowej, która nie prowadzi dużego natężenia ruchu komunikacyjnego. Nie powoduje dużych uciążliwości komunikacyjnych w postaci zanieczyszczeń dwutlenku węgla, siarki, azotu.

Brak stosownych pomiarów z przedmiotowego obszaru, z zakresu emisji zanieczyszczeń nie pozwala na dokładniejszą ocenę.

Można przypuszczać natomiast, iż na terenie całego miasta (również i w obrębie obszaru opracowania) stężenie podstawowych zanieczyszczeń dwutlenku siarki, tlenków azotu i pyłu zawieszonego będzie rosło w sezonie grzewczym.

3.2. Klimat akustyczny

Podstawowymi źródłami hałasu w mieście jest ruch kołowy i kolejowy. Mniejszy wpływ na poziom hałasu ma przemysł i działalność usługowa. Do źródeł hałasu komunikacyjnego (drogowego) należy zaliczyć:

- pojazdy samochodowe,
- inne pojazdy i maszyny poruszające się po drogach za pomocą własnego napędu,
- drogi jako umowne linie źródła hałasu.

Dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku określone są w załączniku do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z dnia 22 stycznia 2014 r., poz. 112).

Dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej dopuszczalny poziom hałasu w odniesieniu do 16 godzin (dzień) ustalono na poziomie 61 dB, w odniesieniu do 8 godzin (noc) na poziomie – 56 dB.

W obrębie obszaru opracowania nie prowadzono badań dotyczących hałasu emitowanego z ul. Fabrycznej i Grabina, które znajdują się w bezpośrednim jego sąsiedztwie.

III. USTALENIA PROJEKTU PLANU MIEJSCOWEGO

Przygotowany projekt planu miejscowego przewiduje realizację w obszarze dwóch dominujących funkcji - zabudowy mieszkaniowej i zabudowy usługowej (tereny 1 M,U i 2 M,U położonej przy ulicy Grabina) i zabudowy produkcyjno-usługowej (teren 3 PU położony przy ulicy Fabrycznej na styku z terenem dawnego Rawentu). Działki miejskie nr ew. 113 i 116 (dz. objęta wnioskiem) przeznaczone zostały pod zabudowę mieszkaniową i zabudowę usługową, natomiast działki nr ew. 122 i 123 przeznaczone zostały pod zabudowę produkcyjno-usługową. W obszarze wyznaczono teren rowu – ważnego dla miejskiego systemu odprowadzania wód deszczowych jako teren inwestycji celu publicznego.

Ustalenia projektu planu uwzględniają ograniczenia wynikające z położenia fragmentu obszaru w otulinie Bolimowskiego Parku Krajobrazowego oraz obecności w obszarze stanowisk archeologicznych i stref ochrony stanowisk archeologicznych. W otulinie Bolimowskiego Parku Krajobrazowego uwzględniono wytyczne z Planu Ochrony Bolimowskiego Parku Krajobrazowego wniesione przez Dyrektora Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Łódzkiego. Wytyczne te dotyczą ustaleń z zakresu: minimalnego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej, maksymalnej wysokości zabudowy, produkcyjnym, składów i magazynów, minimalnej powierzchni działki budowlanej. Zagospodarowanie na obszarach stanowisk archeologicznych i ich stref ochrony podlegają przepisom z zakresu ochrony zabytków.

Określa obsługę komunikacyjną poprzez ulice: Fabryczną i Grabina , przylegające do obszaru oraz ustala zasady modernizacji, budowy i rozbudowy infrastruktury technicznej.

Projekt planu nie narusza ustaleń zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Skierniewice – II edycja.

IV. POTENCJALNE ZMIANY W ŚRODOWISKU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

W przypadku braku realizacji ustaleń planu, na obszarze stan środowiska może ulec przekształceniom. Będzie to miało miejsce w przypadku realizacji zabudowy w oparciu o decyzję o warunkach zabudowy. Istniejący w obszarze budynek mieszkalny oraz zabudowa mieszkaniowa w sąsiedztwie dają możliwość zabudowy wydzielonych działek budowlanych budynkami jednorodzinnymi. Powstanie budynków będzie miało wpływ na gospodarkę wodno-ściekową, czystość środowiska wodno-gruntowego, czystość powietrza, migrację gatunków roślin i zwierząt.

Brak kompleksowych rozwiązań w zakresie gospodarki ściekowej, gospodarowania wodami, realizacji rozbudowy i budowy systemu komunikacji itp. może wpłynąć na powyższe elementy.

V. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM I LOKALNYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH ZOSTAŁY ONE UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA PROJEKTU PLANU

Ze względu na przynależność Polski do Unii Europejskiej, Polska zobowiązana jest do przestrzegania prawa Unii oraz brania udziału w działaniach zapobiegawczych i regulujących w zakresie ochrony środowiska, wynikające z dokumentów rangi międzynarodowej.

Dokumentem nadrzędnym jest „Strategia Zrównoważonego Rozwoju Unii Europejskiej” (Strategia z Göteborga), w której wśród siedmiu kluczowych wyzwań w sferze polityki gospodarczej, ekologicznej i społecznej znalazły się m.in.:

- ograniczanie zmian klimatu oraz promowanie czystszej energii,
- zapewnienie, by systemy transportowe odpowiadały wymogom ochrony środowiska oraz spełniały gospodarcze i społeczne potrzeby społeczeństwa,
- promowanie wysokiej jakości zdrowia publicznego,
- aktywne promowanie zrównoważonego rozwoju,
- uwzględnienie wymagań gospodarczych, społecznych, kulturowych i regionalnych.

Na poziomie krajowym, strategiczne cele ochrony środowiska, oparte o prawo międzynarodowe, zawarte są w dokumentach rządowych takich jak: „II Polityka Ekologiczna Państwa, uaktualniona Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016”, dokument sporządzony na zlecenie Ministerstwa Środowiska. W dokumencie tym określono potrzebę regulowania w aktach planowania przestrzennego niższych szczebli zagadnień dotyczących m.in.:

- obszarów o przekroczonych dopuszczalnych stężeniach zanieczyszczeń środowiska lub natężeniach innego rodzaju uciążliwości,
- terenów zdegradowanych i zdewastowanych, wymagających przekształceń, rehabilitacji lub rekultywacji,
- potrzeb w zakresie rozbudowy infrastruktury ochrony środowiska, w szczególności infrastruktury do zagospodarowania ścieków i odpadów,
- kształtowania granicy i proporcji pomiędzy obszarami zainwestowanymi i przeznaczonymi pod inwestycje oraz terenami otwartymi (zwłaszcza w kontekście zieleni miejskiej i innych terenów otwartych na obszarach zurbanizowanych).

Celami realizacyjnymi „Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2009-2012 z perspektywą do roku 2016” jest :

- działania na rzecz realizacji zasady zrównoważonego rozwoju,
- przystosowanie do zmian klimatu,
- ochrona różnorodności biologicznej.

Ponadto od 2007 r., istnieje „Krajowa Strategia Ochrony i Zrównoważonego Użytkowania Różnorodności Biologicznej” oraz Program działań na lata 2015-2020. Wszystkie te dokumenty są oparte na przepisach wspólnotowych i przyjętych przez Polskę konwencjach międzynarodowych.

„Krajowa Strategia Ochrony i Zrównoważonego Użytkowania Różnorodności Biologicznej” ustala wiodącą zasadę polityki ekologicznej państwa tj. zasadę zrównoważonego rozwoju ustanowionej w Rio de Janeiro w 1992r. Podstawowym założeniem zrównoważonego rozwoju jest takie prowadzenie polityki i działań w poszczególnych sektorach gospodarki i życia społecznego, aby zachować zasoby i walory środowiska w stanie zapewniającym trwałe możliwości korzystanie z nich przez obecne i przyszłe pokolenia, przy jednoczesnym zachowaniu trwałości funkcjonowania procesów przyrodniczych oraz naturalnej różnorodności biologicznej na poziomie krajobrazowym, ekosystemowym, gatunkowym i genowym.

Cele ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i ogólnokrajowym stanowią z kolei podstawę konstruowania celi szczegółowych na szczeblu krajowym – regionalnym i lokalnym. Postulaty zawarte w „Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego” 2030+ przyjętego przez Sejmik Województwa Łódzkiego uchwałą Nr LV/679/18 z dnia 28 sierpnia 2018 r., odnoszące się do potrzeb w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego koncentrują się na potrzebie poprawy stanu środowiska, poprzez podjęcie następujących działań:

- racjonalne wykorzystanie powierzchni ziemi,
- zwiększenie i poprawę jakości zasobów wodnych,

- poprawę jakości powietrza,
- kształtowanie zasobów leśnych,
- zachowanie i wzrost różnorodności biologicznej,
- zachowanie najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych oraz zapewnienie ciągłości systemu ekologicznego,
- przeciwdziałanie zagrożeniom.

Zgodnie z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym ustalenia „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Skierniewice- II edycja”, które określają politykę przestrzenną, w tym zasady zagospodarowania przestrzennego miasta równocześnie uwzględniają ustalenia określone w „Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Łódzkiego”.

W zakresie powiązań środowiskowych i kulturowych celem głównym, zapisanym w Planie Województwa, jest kształtowanie tożsamości regionalnej w oparciu o walory przyrodnicze, kulturowe i turystyczne regionu, a kierunkami działań są:

- ochrona najcenniejszych zasobów przyrodniczych i krajobrazowych oraz zapewnienie ciągłości systemu ekologicznego,
- zachowanie i ochrona materialnych i niematerialnych zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazu kulturowego województwa.

Założenia zawarte w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Skierniewice – II edycja” tworzone były w oparciu o zasadę zrównoważonego rozwoju.

Podstawowym celem polityki jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego mieszkańcom, infrastruktury społecznej i zasobów przyrodniczych.

Cele szczegółowe polityki ekologicznej państwa ujęto w dwóch grupach:

- w sferze racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych,
- w zakresie jakości środowiska.

Wśród nich, w kontekście zakresu ustaleń Studium wymienić należy: racjonalizację użytkowania wody, ochronę gleb, wzrost wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych, gospodarowanie odpadami, jakość wód, jakość powietrza, zmiany klimatu, hałas i promieniowanie elektromagnetyczne, różnorodność biologiczną i krajobrazową.

Program ochrony środowiska dla województwa łódzkiego 2016 na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 roku definiuje cel nadrzędny oraz cele główne i cele uzupełniające.

Cel nadrzędny brzmi:

„Podniesienie świadomości ekologicznej mieszkańców województwa łódzkiego oraz zagwarantowanie szerokiego dostępu do informacji o środowisku”.

Cel główny: Ochrona i poprawa środowiska

- Priorytet I – Ochrona zasobów naturalnych,
- Priorytet II – Ochrona jakości powietrza,
- Priorytet III – Ochrona zasobów wód podziemnych i powierzchniowych oraz ochrona przed powodzią i suszą,
- Priorytet IV – Racjonalizacja gospodarka odpadami,
- Priorytet V – Oddziaływanie hałasu,
- Priorytet VI – Oddziaływanie pól elektromagnetycznych,
- Priorytet VII – Edukacja ekologiczna,
- Priorytet VIII – Poważne awarie.

Cele ochrony środowiska ustanowione w odniesieniu do obszaru Skierniewic zawarte zostały w dokumencie określających potrzeby i zasady kształtowania środowiska przyrodniczego miasta „Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Skierniewice na lata 2017 - 2020” z perspektywą na lata 2021-2024. oraz w Strategii Rozwoju Miasta Skierniewice do roku 2020.

Po dokonaniu aktualizacji diagnozy stanu środowiska na terenie Skierniewic dokonano wyboru najistotniejszych zagadnień, których rozwiązanie przyczyni się do poprawy stanu środowiska i rozwiązania najistotniejszych kwestii jego ochrony.

Cele strategiczne (główne)to:

- poprawa stanu środowiska,
- minimalizacja zagrożeń dla środowiska,
- rozwój gospodarczy w oparciu o wysoką świadomość ekologiczną mieszkańców.

Na realizację celów strategicznych składają się działania we wszystkich komponentach ochrony środowiska. Założenia planu zadań na lata 2013-2016 i lata 2017-2020 przeprowadzono w podziale na grupy:

1. Ochrona powietrza atmosferycznego,
2. Ochrona przed hałasem,
3. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym,
4. Ochrona wód podziemnych i powierzchniowych,
5. Gospodarka odpadami,
6. Ochrona gleb i powierzchni ziemi,
7. Ochrona środowiska przyrodniczego,
8. Minimalizacja zagrożeń dla środowiska,
9. Przyjazny środowisku naturalnemu rozwój gospodarczy,
10. Edukacja ekologiczna

Ważnymi dokumentami, mającymi wpływ na ochronę środowiska przyrodniczego na szczeblu samorządowym są lokalne plany rozwoju, inwentaryzacje przyrodnicze, programy gospodarki odpadami, opracowania ekofizjograficzne i inne.

VI. PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO USTALEŃ PROJEKTU ZMIANY MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1.Przewidywane skutki wpływu ustaleń projektu planu na środowisko oraz na cele i przedmiot ochrony Obszaru Natura 2 000 z uwzględnieniem zależności między tymi elementami i między oddziaływaniami na te elementy

Obszar objęty opracowaniem od granicy Bolimowskiego Parku Krajobrazowego oddziela ulica Fabryczna. Pas gruntów o szerokości - 200 m od północnej granicy ulicy Fabrycznej znajduje się otulinie ww. Parku.

W zasięgu ok. 1,5 km od obszaru opracowania, w linii prostej w kierunku na wschód, w sąsiedztwie granicy administracyjnej miasta znajduje się Obszar Natura 2 000 pn. „Dolina Rawki” wchodzący w skład Europejskiej Sieci Ekologicznej.

Pozostałe obszary objęte ochroną prawną znajdują się na obrzeżach miasta w następujących odległościach od obszaru opracowania:

- rezerwat przyrody pn. „Rawka” – ok. 1,5 km w linii prostej w kierunku na wschód,
- Bolimowsko-Radziejowicki Obszar Chronionego Krajobrazu z doliną Środkowej Rawki ok. 14,0 m w linii prostej w kierunku na północ,
- zespół przyrodniczo-krajobrazowy pn. „Zwierzyniec Królewski” – ok. 6,0 km w linii prostej w kierunku na południowy-zachód, od zachodniej granicy obszaru opracowania.

Prognozuje się, iż planowany sposób zagospodarowania obszaru opracowania, przewidywane oddziaływania wynikające z realizacji ustaleń planu, nie będą mieć znaczącego wpływu na Obszar Natura 2 000 i na pozostałe obszary chronione w trybie przepisów ustawy o ochronie przyrody. Ustalenia planu mogą przyczynić się do pogorszenia stanu siedlisk gatunków roślin i zwierząt, znajdujących się w otulinie Bolimowskiego Parku Krajobrazowego.

Charakter planu, założenia i przyszła realizacja jego ustaleń ze względu na niewielkie rozmiary przekształceń, nie będą mieć znaczącego wpływu na ekosystem miasta i na

krajobraz. Prognozuje się, że powstające zmiany dotyczące poszczególnych komponentów środowiska będą miały charakter lokalny.

2. Skutki wpływu ustaleń zmiany planu na poszczególne komponenty środowiska

2.1. Skutki wpływu na różnorodność biologiczną

Możliwość realizacji zabudowy dopuszczonej planem na gruntach rolnych może przyczynić się do zubożenia różnorodności biologicznej. W obszarze dochodzić będzie do oddziaływań o charakterze bezpośrednim, takich jak: niszczenie siedliska glebowego, zniszczenie wierzchniej warstwy ziemi pokrytej roślinnością, zmniejszenie powierzchni aktywnych biologicznie, utwardzanie powierzchni gleby. Konsekwencją będą działania pośrednie: zwiększenie liczby osób penetrujących teren, zwiększenie liczby urządzeń i pojazdów, płoszenie zwierząt, zaburzenie przebiegu naturalnych szlaków migracyjnych zwierząt, a tym samym ograniczenie możliwości zasilania i wymiany puli genowej zwierząt i roślin. Wprowadzenie zabudowy na tereny rolne wzmocni tendencję do zubożenia składu gatunkowego zbiorowisk roślinności segetalnej i ruderalnej oraz wzmocni udział gatunków synantropijnych. Do wzbogacenia składu gatunkowego roślin prawdopodobnie przyczynią się również stopniowo powstające ogrody przydomowe i zieleń towarzysząca zabudowie produkcyjno-usługowej. Ogrody przydomowe oraz zieleń urządzone pełnić będzie funkcje miejsc przebywania i rozrodu dla zwierząt związanych ze środowiskiem miejskim w tym gatunków tzw. zawleczonych. Wykorzystywanie ozdobnych roślin obcych gatunków (introdukowanych przez człowieka) może poważnie zagrażać rodzimym gatunkom, a nawet wywołać szkody gospodarcze. Reasumując powyższe można przyjąć, iż w wyniku realizacji ustaleń planu nastąpi zmniejszenie udziału terenów aktywnych biologicznie – użytków rolnych, a tym samym zmniejszeniu ulegnie przestrzeń życiowa dla wielu gatunków roślin i zwierząt. Nastąpić może zubożenie różnorodności biologicznej na wszystkich poziomach.

2.2. Skutki wpływu na gleby i powierzchnię ziemi

Zagospodarowanie terenu, przewidziane w projekcie planu może przyczynić się do degradacji obecnej powierzchni glebowej, związanej z procesem budowy nowych budynków, utwardzaniem terenu, czy budową dojazdów i dróg.

W okresie prowadzenia robót budowlanych, przemieszczeniu i wykorzystaniu ulegnie istniejąca warstwa glebowa na odcinku przeznaczonym do posadowienia budynków i budowy sieci infrastruktury technicznej. Wierzchnie warstwy gleby zostaną zdewastowane i zastąpione przez nasypy antropogeniczne.

W terenie należy liczyć się z przekształceniami związanymi z oddziaływaniami bezpośrednimi krótkoterminowymi takimi jak:

- ingerencja w środowisko gruntowe podczas prowadzenia prac budowlanych,
- powstawaniem nasypów z gruntu wybranego pod fundamenty budynków i w trakcie realizacji obiektów infrastruktury podziemnej i naziemnej,
- przemieszanie mas ziemnych,
- wymiana gruntów lub/i ich zagęszczenie.

Nowe inwestycje mogą skutkować oddziaływaniem bezpośrednim stałym takimi jak:

- uszczelnieniem podłoża,
- przeobrażeniami gruntów,
- lokalna zmiana stosunków wodnych i kierunków spływu powierzchniowego,
- zmniejszenie arealu terenów aktywnych biologicznie.

Zwiększenie udziału terenów zabudowanych i utwardzonych przyczyni się w konsekwencji do:

- intensyfikacji spływu powierzchniowego,
- ograniczenia zasilania wodą, co w dłuższej perspektywie czasowej prowadzi do przesuszania gruntów oraz ograniczenia procesów glebotwórczych.

2.3. Skutki wpływu na środowisko wodno-gruntowe, wody powierzchniowe i podziemne

Wprowadzenie zabudowy rozumianej jako powierzchni nieprzepuszczalnej będzie miało wpływ na środowisko wodno-gruntowe. Doprowadzi ono do uszczelnienia podłoża i zmniejszenie infiltracji wód opadowych do gruntu. Może nastąpić alkalizacja środowiska glebowego w związku ze stosowaniem różnorodnych materiałów budowlanych.

W celu wyeliminowania potencjalnego niekorzystnego oddziaływania ścieków na wody w projekcie planu, ustalono odprowadzenie ścieków bytowych do miejskiej sieci kanalizacyjnej.

Wody opadowe i roztopowe natomiast mają być odprowadzane wg ustaleń projektu planu do zewnętrznej sieci kanalizacji deszczowej lub do ziemi, przy zachowaniu przepisów ogólnych. Ustalenia projektu planu miejscowego wskazują nakaz stosowania urządzeń umożliwiających wykorzystanie na miejscu wód opadowych i roztopowych, z dopuszczeniem odprowadzenia ich do gruntu na warunkach określonych w przepisach odrębnych, w celu ograniczenia ich odpływu do sieci kanalizacji deszczowej. Ponadto nakazuje się stosowanie rozwiązań umożliwiających retencjonowanie nadmiaru wód opadowych i roztopowych, spływających z powierzchni szczelnych dachów, ulic i placów, przed ich odprowadzeniem do miejskiej sieci kanalizacji deszczowej. Zapewni to zmniejszenie napływu wód deszczowych do kanalizacji ogólnospławnych, ograniczając niekontrolowane zrzuty na przelewach tej kanalizacji.

Znaczącą uciążliwością wynikającą z przewidywanego zwiększania się intensywności zabudowy może być wzrost ilości zanieczyszczonych wód opadowe lub roztopowych. Wody będą zanieczyszczane w sposób narastający w wyniku ruchu oraz parkowania pojazdów samochodowych, w szczególności w terenach lokalizacji obiektów o funkcji usługowej i produkcyjnej, wymagającej powszechnej dostępności. Stosownie do przepisów *Rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzeniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub urządzeń wodnych* wody opadowe lub roztopowe ujęte w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacyjne, pochodzące z zanieczyszczonej powierzchni szczelnej terenów przemysłowych, składowych, baz transportowych, miast, dróg krajowych, wojewódzkich lub powiatowych klasy G a także parkingów o powierzchni większej niż 0,1 ha, w ilości jaka powstaje z opadów o natężeniu co najmniej 15,0 l na sekundę na 1 ha, a także obiektów magazynowania i dystrybucji paliw w ilości jaka powstaje z opadów o częstotliwości występowania jeden raz w roku i w czasie trwania 15 minut, lecz w ilości nie mniejszej niż powstająca z opadów o natężeniu 77 l na sekundę na 1 ha mogą być wprowadzane do wód lub do urządzeń wodnych, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w art. 75 a ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, o ile nie zawierają substancji zanieczyszczonych w ilościach przekraczających 100 mg/l zawiesiny ogólnej oraz 15 mg/l węglowodorów ropopochodnych. Nie jest wykluczone, że będzie zachodziła konieczność wyposażenia niektórych działek budowlanych w urządzenia oczyszczające wody opadowe lub roztopowe. Ustalenia projektu planu miejscowego nie niosą zagrożeń dla jakości wód podziemnych o walorach użytkowych.

W celu eliminacji negatywnego oddziaływania na środowisko wodne, istotne będzie zapewnienie realizacji zapisów planu dotyczących systematycznej, selektywnej zbiórki i wywozu odpadów komunalnych na wysypisko, na warunkach ustalonych przez gminę. Odpady pochodzące z działalności usługowej będą wymagać unieszkodliwienia w zależności od ich rodzaju.

Prognozuje się, iż w efekcie realizacji inwestycji na obszarze planu powstaną oddziaływania:

bezpośrednie krótkoterminowe w postaci:

- wahań zwierciadła wód gruntowej związane z pracami ziemnymi na etapie budowy,

- tworzenie warunków do przemieszczania się zanieczyszczeń w środowisku wodno-gruntowym.

długoterminowe:

- zmniejszenie ilości wody infiltrującej do gruntu związane ze zmniejszeniem powierzchni biologicznie czynnej,
- ograniczenie retencji wód w wierzchniej warstwie gleby,
- zwiększenie odpływu wód opadowych i roztopowych.

Mając na uwadze powyższe nie prognozuje się znacząco negatywnego oddziaływania ustaleń projektu planu na środowisko wodno-gruntowe.

2.4. Skutki wpływu na klimat

Z ograniczeniem powierzchni biologicznie czynnych i z powstaniem obiektów budowlanych wiążą się zmiany warunków mikroklimatycznych: przewietrzania, zmniejszenie wilgotności powietrza, podwyższenie temperatury i zmniejszenie jej amplitudy, zwiększenia zacienienia niektórych terenów. Przeobrażenia te są typowe dla obszarów poddanych procesom, do których należy zaliczyć obszar opracowania. Dla ograniczenia negatywnych skutków wpływu na mikroklimat obszaru w projekcie ustalono zachowanie w obrębie działki budowlanej minimalnego wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej, maksymalnej wysokości zabudowy oraz maksymalnej powierzchni zabudowy powierzchni działki. Wielkość tych wskaźników jest różna, w zależności od przeznaczenia oraz położenia działki w otulinie parku krajobrazowego lub poza nim. Biorąc pod uwagę powyższe oraz wielkość obszaru i jego położenie na obrzeżu miasta w sąsiedztwie rozproszonej zabudowy należy prognozować, że zmiany warunków mikroklimatycznych będą nieznaczne i tylko w obszarze opracowania.

2.5 Skutki wpływu na kopaliny

Na terenie objętym projektem planu nie występują udokumentowane złoża surowców naturalnych. Dlatego też ustalenia planu nie dotyczą tego zagadnienia.

2.6. Skutki wpływu na powietrze atmosferyczne i klimat akustyczny

Poziom klimatu akustycznego w obszarze objętym opracowaniem wyznacza hałas komunikacyjny ulic: Fabrycznej i Grabina. Ulica Fabryczna jest drogą powiatową o umiarkowanym natężeniu ruchu. Prowadzi ona ruch w kierunku osiedla Rawka oraz miejscowości położonych na terenie gminy Skierniewice. Ze względu na przebieg drogi w terenach otwartych nie powoduje on przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu w terenach do nich przylegających. Dla ewentualnego zminimalizowania uciążliwości hałasowych w projektowanych terenach zabudowy mieszkaniowej wyznaczonych w projekcie planu ustalone zostały nieprzekraczalne linie zabudowy, w odległości 12,0 m -17,0 m od linii rozgraniczającej ulicy Fabrycznej i 6,0 m od linii rozgraniczającej ulicy Grabina. Po względem akustycznym tereny 1M,U i 2M,U wyznaczone w projekcie planu wskazano jako „tereny przeznaczone na cele mieszkaniowo-usługowe”. W sytuacji wystąpienia na działce uciążliwości wywołanych hałasem, zapyleniem, wibracjami lub promieniowaniem elektromagnetycznym inwestor zobowiązany zastosowania w budynkach środków technicznych, zmniejszających je poniżej poziomów dopuszczalnych, bądź zwiększających odporność budynku na zagrożenia i uciążliwości.

Zmiany w sferze warunków arosanitarnych w obrębie obszaru opracowania są związane głównie z wprowadzeniem zabudowy na tereny dotychczas dogęszczaniem zabudowy wynikającym głównie ze wskaźników zagospodarowania terenu. Może to mieć niewielki wpływ na jakość powietrza. Projekt planu preferuje bezemisyjne lub niskoemisyjne źródła ciepła, spełniające wymagania standardów jakości powietrza.

Ocenia się, że realizacja ustaleń planu nie spowoduje istotnego pogorszenia jakości powietrza na analizowanym obszarze i tym samym, nie będzie miała negatywnego wpływu na ten stan w mieście. Projektowana zabudowa na obszarze planu ma dostępną sieć gazową i nowo wybudowane budynki będą prawdopodobnie do niej podłączone.

2.7. Skutki wpływu na dziedzictwo kulturowe i dobra materialne

W obszarze objętym projektem planu występują dwa stanowiska archeologiczne wraz ze strefami ochrony archeologicznej. Na rysunku projektu planu wskazuje się obszary stanowisk archeologicznych oraz ich stref ochrony. W tekście planu zawarte są ustalenia, które zapewniają ich ochronę.

2.8. Skutki wpływu na świat roślinny, zwierzęcy i krajobraz

Tereny zajmowane pod zabudowę to utrata siedlisk dostępnych dla zwierząt. Zmniejszenie powierzchni nadającej się do zasiedlenia wpłynąć może np. na zmniejszanie się lub wycofywanie się populacji oraz zmniejszanie się liczebności zwierząt. Powstanie zabudowy uniemożliwi osiedlenie się zwierząt o dużych areałach osobniczych (żerowiskowych). Najbardziej zagrożone będą większe ssaki oraz ptaki drapieżne. Zwiększonej antropopresji poddane zostają zwierzęta, które rozmnażają się lub żerują na powierzchni ziemi i nie wysoko nad nią oraz wrażliwe na niepokojenie. Bliskość zabudowy może spowodować, że nie będą osiedlały się zwierzęta, głównie ptaki żyjące w zakrzewieniach lub na granicy lasu i pól.

Wpływ realizacji inwestycji na awifaunę, w przypadku realizacji planowanych inwestycji poza okresem lęgowym i okresem gromadzenia się ptaków do przelotów oraz okresem migracji powinien być znacznie ograniczony.

Oddziaływania w związku z budową poszczególnych obiektów spowodują zmiany w zakresie szaty roślinnej, spowodują uszczuplenie niektórych siedlisk przyrodniczych.

Będą to oddziaływania pośrednie, trwałe i negatywne.

Rozpatrując oddziaływania ustaleń planu w szerszym zakresie obszarowym należy stwierdzić, że nie będą miały wpływu na obszary Europejskiej Sieci Natura 2000 „Dolina Rawki”. Nie nastąpi pogorszenie stanu siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla ochrony, których ten obszar został wyznaczony. Nie zaistnieje negatywny znaczący wpływ na gatunki tam występujące. Nie nastąpi pogorszenie integralności Obszarów Natura 2000 i ich powiązań z innymi obszarami chronionymi.

Ustalenia projektu planu, ze względu na znaczne oddalenie nie będzie negatywnie oddziaływała również na pozostałe formy ochrony przyrody.

W wyniku realizacji ustaleń planu mogą nastąpić zmiany w krajobrazie. Ze względu na zachowanie charakteru zabudowy ważna jest architektura budynków. Plan ustala parametry dotyczące wysokości budynków i geometrię dachów, w tym kąty nachylenia połaci dachowych, uwzględniając ustalenia Planu Ochrony Bolimowskiego Parku Krajobrazowego.

2.9. Emisja promieniowania elektromagnetycznego

Na obszarze objętym planem nie ma obiektów, które byłyby liczącym się źródłem emisji promieniowania elektroenergetycznego. W projekcie planu nie wyklucza się wykonania obiektów stanowiących źródła emisji promieniowania elektromagnetycznego, jaki są obiekty infrastruktury technicznej z zakresu telekomunikacji i elektroenergetyki.

2.10. Skutki wpływu na warunki i jakość życia ludzi

Projekt planu wprowadza ustalenia, które pozwalają na zapewnienie ochrony zdrowia mieszkańców terenu objętego analizą. Są to ustalenia, dotyczące ochrony i kształtowania jakości powietrza atmosferycznego, regulacji z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, ochrony i kształtowania terenów zieleni, ochrony przed hałasem, czy też ochrony i kształtowania ładu przestrzennego analizowanego obszaru.

W celu zapewnienia właściwego klimatu akustycznego mieszkańcom i użytkownikom terenu, w projekcie planu ustalono, że dopuszczalny poziom hałasu nie może przekroczyć wartości ustalonych dla terenów przeznaczonych na cele mieszkaniowo-usługowe.

Ocenia się, iż uchwalenie planu może zwiększyć wielkości emisji hałasu do środowiska spowodowanej wzrostem zaludnienia oraz ruchem samochodów obsługujących nową zabudowę.

Nowa zabudowa może wpłynąć na zmianę stosunków wodnych w obszarze opracowania i w sąsiedztwie, ponieważ zmniejszy się powierzchnia terenów biologicznie czynnych. Zgodnie z ustaleniami obecnego planu zaopatrzenie w wodę musi odbywać się z sieci wodociągowej, a odprowadzanie ścieków w pierwszej kolejności do miejskiej sieci kanalizacji sanitarnej. W zakresie zapewnienia warunków infiltracji wód istotne są zapisy planu w zakresie parametrów zabudowy obszaru opracowania w tym: zachowanie powierzchni biologicznie czynnej i zachowania maksymalnego wskaźnika zabudowy. Służyć ma to ograniczeniu uszczelniania gruntu oraz zachowanie możliwie dużej powierzchni „przyrodniczo-aktywnej” umożliwiających naturalną filtrację wód do gruntu oraz ograniczeniu nadmiernego odpływu wód opadowych z analizowanego obszaru. Powyższe ustalenia w znacznym stopniu eliminują zagrożenia związane ze zanieczyszczeniem środowiska i zaburzeniem jego funkcjonowania, a więc pośrednio chronią i utrzymują korzystne warunki życia mieszkańców obszaru.

Ocenia się, że projekt planu właściwie przewiduje rozwiązania chroniące środowisko życia i zdrowia ludzi w zakresie, jaki może być przedmiotem postanowień planu, związku z powyższym nie prognozuje się negatywnego znaczącego oddziaływania na życie ludzi.

2.11. Oddziaływanie transgraniczne

Projekt planu nie zawiera rozstrzygnięć ani nie stwarza możliwości, w wyniku których mogłoby wystąpić transgraniczne oddziaływanie na środowisko.

Reasumują powyższe stwierdza się, że realizacja ustaleń planu nie przyniesie oddziaływania o zasięgu transgranicznym.

3. Ogólna ocena potencjalnych skutków wpływu realizacji ustaleń projektu planu na środowisko i jakość życia i zdrowia ludzi

Zapisane w projekcie planu ustalenia dotyczące przeznaczenia, wskaźników zabudowy i warunków zagospodarowania terenu winny zapewnić utrzymanie równowagi przyrodniczej i prawidłowych warunków życia w obszarze planu, jak też w obszarach przyległych. Z wprowadzeniem zabudowy Ewentualny negatywny wpływ ustaleń planu na środowisko będzie wynikał głównie z wprowadzenia nowej zabudowy.

Oddziaływania, w zakresie realizacji zabudowy, będą występowały zarówno w fazie ich budowy, jak i eksploatacji, a ich natężenie będzie zróżnicowane. Skala wzrostu ilości emitowanych zanieczyszczeń do powietrza, hałasu, wytwarzanych odpadów będzie zależna od ilości użytkowników terenów zabudowy. Projekt planu zawiera szczegółowe ustalenia odnoszące się wprost do zagospodarowania wyodrębnionego terenu, a którego celem jest minimalizacja niekorzystnego wpływu na środowisko planowanej zabudowy oraz innych form zagospodarowania terenu.

Podstawowe ustalenia projektu planu w tym zakresie zostały przedstawione i ocenione we wcześniejszych rozdziałach niniejszego opracowania. Projekt planu zawiera ograniczenia dla miejsca sytuowania nowych budynków, ustalenie minimalnej powierzchni działki budowlanej, maksymalnego wskaźnika zabudowy działki, minimalnego i maksymalnego wskaźnika intensywności zabudowy, minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej, maksymalnej wysokości budynków. Ograniczenia te wynikają częściowo Należy oceniać, że zachowanie ich wartości granicznych pozwoli utrzymać równowagę środowiskową na obszarze planu, i tym samym, w obszarach doń przyległych. Projekt planu normuje również kwestie obsługi zabudowy w zakresie infrastruktury technicznej. Część tych mediów ma bezpośrednie odniesienie do ochrony środowiska przed emisją zanieczyszczeń powstających z użytkowania zabudowy (zanieczyszczeń do powietrza, ścieków, odpadów).

Powyższe unormowania mające na celu ograniczenie negatywnego oddziaływania planowanej zabudowy będą wspomagane rozwiązaniami, które mogą być sformułowane dopiero na etapie przygotowania inwestycji, w zgodzie z zapisami w planie oraz przepisami powszechnie obowiązującym. W ramach przygotowania projektów inwestycyjnych będą musiały się znaleźć, między innymi, rozwiązania dla spełnienia poniższych rozstrzygnięć planu:

- o obowiązku odprowadzenia ścieków komunalnych do miejskiej sieci kanalizacyjnej,
- o obowiązku usuwania odpadów na zasadach określonych w przepisach odrębnych, zalecenia planu o stosowaniu pro-ekologicznych źródeł ciepła,
- o zakwalifikowaniu terenów do rodzaju terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i usługowych jako terenów o dopuszczalnych poziomach hałasu w środowisku, o których mowa w przepisach prawa ochrony środowiska jako „teren mieszkaniowo-usługowy”.

VII. PROPOZYCE ROZWIĄZAŃ OGRANICZAJĄCYCH NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIE NA ŚRODOWISKO ORAZ PROPOZYCJA ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH

Projekt planu zawiera ustalenia, które mają na celu ograniczenie negatywnych oddziaływań na krajobraz, szatę roślinną, zwierzęta, różnorodność biologiczną, na powietrze, glebę i wody wynikające z procesów zainwestowania w przedmiotowe tereny.

Tabela nr 1. Ustalenia projektu planu mające na celu ograniczenie negatywnych oddziaływań na środowisko

Rodzaj negatywnego oddziaływania	Ustalenia projektu planu eliminujące lub ograniczające negatywne oddziaływanie na środowisko
1. Zmiany w krajobrazie	Projekt planu dla ograniczenia potencjalnych negatywnych oddziaływań wprowadza ustalenia, które mają służyć harmonijnemu wpisaniu zabudowy w krajobraz, m.in. określenie maksymalnej wysokości budynków, nachylenie połaci dachowych.
2. Zubożenie szaty roślinnej i zwierząt	W celu zachowania zieleni w obrębie poszczególnych działek ustalono minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej oraz maksymalny wskaźnik zabudowy działki, powierzchnie nowo wydzielonych działek. Ustalono ww. parametry mają między innymi zadanie nie dopuszczenie do całkowitej zabudowy działki budowlanej.
3. Emisja zanieczyszczeń do powietrza	Projekt planu dla ograniczenia potencjalnych negatywnych oddziaływań na powietrze atmosferyczne, w zakresie zaopatrzenia w energię ciepłą ustala nakaz stosowania do celów grzewczych bezemisyjnych lub niskoemisyjnych źródeł ciepła, spełniających wymagania standardów jakości powietrza
4. Emisja hałasu	Plan kwalifikuje teren zabudowy do odpowiedniej kategorii pod względem ochrony akustycznej – zabudowy przeznaczonej na cele mieszkaniowo-usługowej.
6. Wytwarzanie odpadów komunalnych	Projekt planu nakłada obowiązek usuwania odpadów komunalnych z zachowaniem przepisów odrębnych.

7. Odprowadzanie Ścieków bytowych i wód opadowych lub roztopowych	Projekt planu ustala: <ul style="list-style-type: none"> • odprowadzenie ścieków bytowych do miejskiej sieci kanalizacyjnej, • odprowadzenie wód opadowych lub roztopowych do zewnętrznych sieci kanalizacji deszczowej lub do gruntu, przy zachowaniu przepisów odrębnych,
---	--

VIII. PROPOZYCE ROZWIĄZAŃ MAJĄCYCH NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZENIE LUB KOMPENACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCE BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ NA INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Ustalenia obowiązującego planu miejscowego są wynikiem kompromisu pomiędzy wymogami ochrony środowiska i życia człowieka, a koniecznością rozwoju urbanistycznego i ekonomicznego miasta. Przyjęte w planie rozwiązania dotyczące sposobu zagospodarowania i zainwestowania terenów, służące ograniczeniu negatywnych oddziaływań na środowisko pozwalają na stwierdzenie, że w zakresie polityki przestrzennej i kierunków rozwoju nie naruszają one ustaleń „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Skierniewice – II edycja”.

Ustalenia planu nie ingerują w tereny o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych. Obszar opracowania znajduje się poza obszarami Natura 2 000. Najbliżej usytuowanym obiektem jest obszar Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2 000: pn. „Dolina Rawki” o kodzie PLH 100015, który znajduje się w odległości ok. 4,4 km w linii prostej od obszaru pracowania w kierunku na wschód.

Jest to specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO), które określone są na podstawie Dyrektywy Siedliskowej dla ochrony typów siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków roślin i zwierząt.

Ustalenia projektu planu zawierają rozwiązania korzystne dla środowiska, dlatego prognoza nie prezentuje rozwiązań alternatywnych do proponowanych w ustaleniach planu uznając, że zaproponowane ustalenia są najkorzystniejsze dla środowiska w kontekście istniejących uwarunkowań i kierunków rozwoju Skierniewic.

Rozwiązania przyjęte w planie miejscowym są warunkami ograniczającymi dowolność realizacji zagospodarowania w przestrzeni. Z racji swej funkcji plan jest wyłącznie przepisem prawa uzupełniającym przepisy zawarte w ustawach i rozporządzeniach wykonawczych.

Ustalenia planu nie ingerują w tereny o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych. Obszar opracowania znajduje się poza obszarami Natura 2 000.

Najbliżej usytuowanym obszarem jest obszar Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2 000: pn. „Dolina Rawki” o kodzie PLH 100015, który znajduje się w odległości ok. 1,5 km w linii prostej od obszaru pracowania w kierunku na północny wschód. Jest to specjalny obszar ochrony siedlisk (SOO), który określony został na podstawie Dyrektywy Siedliskowej dla ochrony typów siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków roślin i zwierząt.

W projekcie planu przyjęto następujące zasady regulujące inwestowanie w terenach, których celem jest przeciwdziałanie pogorszeniu jakości poszczególnych elementów środowiska.

W zakresie zasad ochrony środowiska w projekcie planu ustalono:

- zaopatrzenie w wodę z miejskiej sieci wodociągowej, a w przypadku braku możliwości podłączenia do sieci miejskiej z ujęć indywidualnych z zachowaniem przepisów odrębnych,
- odprowadzanie ścieków bytowych do miejskiej sieci kanalizacji sanitarnej, a w przypadku braku tej sieci do urządzeń indywidualnych z zachowaniem przepisów odrębnych,

- odprowadzenie wód opadowych i roztopowych do miejskiej sieci kanalizacji deszczowej, rowu odwadniającego lub do ziemi, przy zachowaniu przepisów odrębnych,
- dopuszczenie stosowania urządzeń umożliwiających wykorzystanie wód na miejscu oraz stosowanie rozwiązań umożliwiających retencjonowanie nadmiaru wód przed ich odprowadzeniem do kanalizacji deszczowej, do rowu lub ziemi,
- zaopatrzenie w ciepło w oparciu o indywidualne źródła ciepła z preferowanym wykorzystaniem niskoemisyjnych paliw wytwarzających energię cieplną z energii elektrycznej, gazu ziemnego, lekkiego oleju opałowego oraz odnawialnych paliw i nośników źródeł energii, a także z innych źródeł spełniających standardy energetyczno-ekologiczne,
- zakwalifikowanie terenu do terenów o dopuszczalnych poziomach hałasu w środowisku, o których mowa w przepisach prawa ochrony środowiska jako „tereny mieszkaniowo-usługowe,”
- usuwanie odpadów komunalnych na zasadach określonych w przepisach odrębnych,
- ustalenie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej.

Zastosowanie wszystkich zaleceń zawartych w uchwale, w tym szczególnie z zakresu ochrony środowiska i infrastruktury technicznej będzie gwarantem ograniczenia do minimum negatywnych wpływów planowanych funkcji na środowisko.

IX. METODY ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTU PLANU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA

Obowiązek dokonywania okresowej oceny zmian w zagospodarowaniu przestrzennym, a przy tym także analizy realizacji planów miejscowych, nakłada na Prezydenta Miasta ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym. W art. 32 tej ustawy stanowi się, że Prezydent Miasta co najmniej raz w okresie kadencji musi wyniki tej oceny przedstawić Radzie Miasta. Jednocześnie posiada prawo występowania do Rady z wnioskami o sporządzenie lub zmianę miejscowych planów, w przypadku gdy wyniki ocen i analiz indywidualnych wniosków, postulatów, uzasadniają jego zdaniem, podjęcie takiej zmiany. Rada Miasta Skierniewice zachowuje możliwość dokonania zmian w treści planu przedmiotowego obszaru w przypadkach gdy ocena skutków realizacji tego planu będzie negatywna.

X. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE

Przyjęte w planie rozwiązania dotyczące sposobu zagospodarowania i zainwestowania terenów, służące ograniczeniu negatywnych oddziaływań na środowisko i zdrowie ludzi pozwalają na stwierdzenie, że w zakresie polityki przestrzennej i kierunków rozwoju nie naruszają ustaleń „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Skierniewice – II edycja – ze zmianą”.

Wyczerpują one podstawowe wymogi w zakresie ochrony środowiska zamieszkania.

Ustalenia projektu planu nie mają wpływu na cele i przedmiot ochrony Natura 2000, ani też na pozostałe formy ochrony przyrody określone w ustawie o ochronie przyrody. Dlatego też nie proponuje się alternatywnych rozwiązań projektowych

XI. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, obejmującego fragment miasta Skierniewice położony pomiędzy ulicami: Grabina i Fabryczną.

Zgodnie z zapisami ustawowymi rolą prognozy nie jest ocena przyjętych w planie rozwiązań planistycznych, a sprawdzenie czy w przyjętych rozwiązaniach zabezpieczony został we właściwy sposób interes środowiska przyrodniczego i kulturowego. Prognoza ma za zadanie

określić wpływ i zakres potencjalnych zmian na warunki życia człowieka jakie mogą nastąpić w wyniku ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego oraz przedstawić rozwiązania eliminujące lub ograniczające negatywny wpływ na środowisko, spowodowany realizacją ustaleń zawartych w projekcie planu.

Sporządzenie niniejszej prognozy poprzedziła wizja lokalna, której celem było rozpoznanie sposobu użytkowania i zagospodarowania obszaru objętego planem i terenów sąsiednich oraz określenie najistotniejszych zagrożeń, jakie na przedmiotowych terenach występują oraz mogą wystąpić w związku z realizacją ustaleń zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Obszar objęty projektem planu położony w północno-wschodniej części miasta, pomiędzy ulicami: Grabina i Fabryczną. Znaczną jego powierzchnię zajmują grunty miejskie - działki nr ew. 116, 113, 122, 123). Pozostałe grunty to grunty osób fizycznych. Celem, dla którego podjęto opracowanie zmiany planu miejscowego jest realizacja wniosku Naczelnika Wydziału Gospodarki Nieruchomościami i Rolnictwa o przeznaczenie działki miejskiej nr ew. 116 położonej przy ulicy Grabina pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. Aktualnie zgodnie z obowiązującym planem miejscowym uchwalonym w 2011 r. działka ta przeznaczona jest pod rolnictwo. Obszar za wyjątkiem jednego siedliska zabudowy mieszkaniowej stanowią grunty rolne niezbudowane. W znacznej części są one odłogowane. Sąsiedztwo obszaru od strony wschodniej stanowi zabudowa produkcyjna, składów i magazynów. Ulokowane są tu zakłady Rawent, Termica, Topsil Global, Austrotherm. Obszar posiada możliwość podłączenia się do sieci wodociągowej umieszczonej w ulicy Grabina i ulicy Warszawskiej, sieci kanalizacji sanitarnej znajdującej się w ulicy Grabina i Fabrycznej. Obsługę komunikacyjną zapewniają drogi publicznych – ulicy Grabina i Fabrycznej. Fragment obszaru o szerokości 200 m od północnej granicy pasa drogowego ulicy Fabrycznej znajduje się w otulinie Bolimowskiego Parku Krajobrazowego. W obszarze znajdują się dwa stanowiska archeologiczne.

Teren objęty projektem planu nie wyróżnia się pod względem krajobrazowym, zasobów przyrodniczych oraz różnorodności biologicznej. Poza wyżej wspomnianą otuliną BPK nie jest objęty ochroną prawną w trybie przepisów ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Obszar nie wchodzi w skład Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2 000. Najbliżej położonym obszarem chronionym w sieci Natura 2 000 jest obszar pn. „Dolina Rawki” o kodzie PLH 100015 - znajdujący się w odległości ok. 1,5 km w linii prostej w kierunku na wschód od obszaru opracowania. Pozostałe obszary objęte ochroną prawną znajdują się na obrzeżach miasta w następujących odległościach od obszaru opracowania:

- rezerwat przyrody pn. „Rawka” – ok. 1,5 km w linii prostej w kierunku na wschód, od granicy opracowania,
- Bolimowski Park Krajobrazowy – ok. 14,0 m w linii prostej w kierunku na północ, od granicy obszaru opracowania,
- Bolimowsko-Radziejowski Obszar Chronionego Krajobrazu z doliną Środkowej Rawki ok. 14,0 m w linii prostej w kierunku na północ, od granicy obszaru opracowania,
- Zespół przyrodniczo-krajobrazowy pn. „Zwierzyniec Królewski” – ok. 6,0 km w linii prostej w kierunku na zachód, od zachodniej granicy obszaru opracowania.

Na obszarze planu nie występują cenne, naturalne zbiorowiska roślinności, jak też nie ma tutaj miejsc lęgowych i stałego bytowania cennych gatunków zwierząt dziko żyjących.

Projekt planu miejscowego przeznacza grunty objęte opracowaniem pod zabudowę mieszkaniową i usługową oraz zabudowę produkcyjną, składy i magazyny oraz zabudowę usługową. Na fragmencie obszaru położonym w otulinie BPK projekt planu uwzględni wytyczne do planów miejscowych określonych w Planie Ochrony Bolimowskiego Parku Krajobrazowego. Ustala maksymalną wysokość zabudowy zgodną z na poziomie maksimum 9,0 m, minimalny wskaźnik powierzchni biologicznie czynnej na poziomie 25% i maksymalny wskaźnik zabudowy – 50 %. Określa obsługę komunikacyjną poprzez ulice: Miedniewicką i Unii Europejskiej, przylegające do obszaru oraz ustala zasady modernizacji, budowy i rozbudowy infrastruktury technicznej.

Dla terenu objętego planem ustalone zostały szczegółowe zasady i standardy zagospodarowania oraz warunki zabudowy. Do najistotniejszych należą:

- ograniczenie intensywności zabudowy poprzez wskazanie maksymalnego wskaźnika zabudowy działki, wskaźnika minimalnej i maksymalnej intensywności zabudowy, wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej,
 - ustalenie maksymalnej wysokości budynków,
 - określenie nieprzekraczalnej linii zabudowy.
- ustalenia zasad obsługi komunikacyjnej oraz wyposażenie terenów w sieci i urządzenia infrastruktury technicznej.

Największe przekształcenia, nastąpią na gruntach dotychczas niezabudowanych. Ocenia się, że wskutek realizacji zapisanej funkcji nastąpi utwardzenie terenu, oraz wzrost ścieków, stanowiących zanieczyszczone wody opadowe lub roztopowe. Skala ujemnego oddziaływania na środowisko wodno-gruntowe wynikająca z realizacji planu będzie niewielka, obszar wyposażony w kanalizację sanitarną. Należy tutaj zaznaczyć, iż większość oddziaływań na środowisko może nastąpić w przypadku realizacji inwestycji w ramach decyzji o warunkach zabudowy. Należy przewidywać, że wskutek realizacji ustaleń planu może dojść do minimalnego pogorszenia jakości powietrza na przedmiotowym obszarze. Będzie to skutkiem wzrostu zaludnienia i wzrostu ruchu samochodowego. W celu zminimalizowania natężenia hałasu, zapylenia i wibracji emitowanych przez ruch prowadzony ulicami obsługującymi teren zabudowy ustalono linie zabudowy. Ponieważ natężenie ruchu kołowego w tych ulicach jest niewielkie to zasięg uciążliwości komunikacyjnych będzie również niewielki i nie będzie wykaczał poza pas drogowy tych ulic.

Respektowanie ustaleń projektu planu dotyczących warunków zabudowy i zasad zagospodarowania terenów oraz zasad obsługi i wyposażenia infrastruktury technicznej, powinno spowodować uporządkowanie struktury przestrzennej analizowanego obszaru. Realizacja ustaleń planu, przy zastosowaniu przedsięwzięć ochronnych, zgodnie z przepisami szczególnymi, nie powinna doprowadzić do znaczącego pogorszenia istniejącego stanu środowiska naturalnego lub pogorszenia jakości życia ludzi.

W związku z powyższym można stwierdzić, iż realizacja ustaleń projektu planu nie stanowi istotnych zagrożeń dla stanu środowiska naturalnego w skali ponad lokalnej, a przewidywane negatywne skutki w skali lokalnej mieszczą się w formule strat nieuniknionych.

XII. WNIOSKI KOŃCOWE

W świetle przedstawionej analizy ustaleń projektu planu oraz zawartych w powyższej prognozie uwag, projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego obejmującego fragment miasta Skierniewice położony pomiędzy ulicami: Miedniewicką, Unii Europejskiej i granicą miasta należy uznać za poprawny. Przy spełnieniu wymagań wynikających z ustaleń planu oraz przepisów szczególnych dotyczących ochrony środowiska, plan nie budzi obaw o spowodowanie zagrożenia dla środowiska naturalnego.

LITERATURA

- Kistowski M., Korwel-Lejkowska B. - Problemy metodyczne i proceduralne sporządzania prognoz oddziaływania na środowisko projektów planów zagospodarowania przestrzennego województw na tle dotychczasowych doświadczeń polskich,
- Kondracki J. - Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno-geograficzne, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1994,
- Czerwieńec M., Lewińska J. - Zieleń w mieście, Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej, Kraków 2000,
- Atlas Rzeczypospolitej. Główny Geodeta Kraju 1993-1997 r.
- Falińska K. – Ekologia roślin. PWN, Warszawa 1997 r.
- Kozłowski S. – Przyrodnicze kryteria gospodarki przestrzennej. KUL Lublin 1997.
- Szafer W., Zarzycki K. – Szata roślinna Polski .PWN, W-wa,1972,
- Rychling A., Solon J. – Ekologia krajobrazu. PWN 1998.
- Materiały archiwalne. Plansza "Roślinność rzeczywista m. Skierniewice" Opracowanie: R. Olaczek, U. Warcholińska i K. Krzywański,
- Smogorzewski J. System terenów otwartych jako element konstrukcji miasta, Instytut Planowania Przestrzennego Politechniki Warszawskiej,
- Władysław Matuszkiewicz: Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski. Warszawa: PWN, 2006,

Dokumenty i inne dostępne opracowania:

- Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzonym dla przedmiotowego obszaru sporządzone w lutym 2019r.,
- Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego – fragment miasta Skierniewice, położony w rejonie ulic: Grabina i Fabrycznej ,
- Zmiana Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Miasta Skierniewice II edycja – Uchwała Nr XXIII/42/2016 Rady Miasta Skierniewice z dnia 7 kwietnia 2016r.
- Program Ochrony Środowiska dla Miasta Skierniewice na lata 2017 - 2020” z perspektywa na lata 2021-2024.
- Program ochrony środowiska dla województwa łódzkiego 2016 na lata 2017-2020 z perspektywa do 2024
- Strategia Rozwoju Miasta Skierniewice do roku 2020.
- Raport o stanie środowiska w województwie łódzkim w 2017 r.
- Plan rozwoju lokalnego powiatu skierniewickiego na lata 2007-2015,
- Koncepcja rozwoju terenów zieleni w Skierniewicach, MPU, 2007 r.
- Inne źródła:
 - aktualna mapa zasadnicza terenu objętego opracowaniem oraz terenów sąsiednich w skali 1: 1 000
 - www.natura2000.mos.gov.pl
 - www.geoportal2.gov.pl

Wyłożenie